

Evaluace čerpání prostředků z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Bc. Michala Mrlíková

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michala Mrlíková**
Osobní číslo: **M120623**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Evaluace čerpání prostředků z Operačního programu
Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte základní pojmy v oblasti kohezní politiky a strukturálních fondů Evropské Unie.
- Charakterizujte Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

II. Praktická část

- Analyzujte tématické a prostorové rozdělení finančních prostředků z Operačního programu Vzdělávání pro Konkurenceschopnost.
- Navrhněte způsoby zlepšení čerpání pro podobně zaměřené operační programy v příštím programovém období.

Závěr

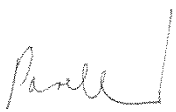
Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

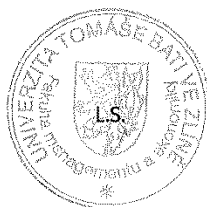
Seznam odborné literatury:

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. Kohézní politika v širších souvislostech. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
LEONARDI, Robert. Cohesion Policy in the European Union: The Building of Europe. 1. vyd. Palgrave Macmillan, 2005, 215 s. ISBN 978-1-4039-4955-4.
MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
POTLUKA, Oto. Impact of EU Cohesion Policy in Central Europe. 1. vyd. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag, 2010, 141 s. ISBN 978-3-86583-541-3.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lenka Smékalová
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 17. února 2014
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2014

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;

bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,

na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;

podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 30.4.2014

Melíkova

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Táto práca sa zaoberá popisom čerpania zo štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť. V teoretickej časti je rozobraná regionálna politika Európskej únie aj Českej republiky, ich ciele a nástroje, spolu s charakteristikou Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť. V praktickej časti sa nachádza hodnotenie finančných prostriedkov na základe tematického a priestorového rozdelenia a úspešnosť ich čerpania v rámci programového obdobia. V závere práce sú navrhnuté opatrenia na zlepšenie čerpania v súvislosti s nadchádzajúcim obdobím.

Kľúčová slova: Kohézna politika, štrukturálne fondy, programové obdobie 2007 – 2013, Operačný program Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť,

ABSTRACT

This thesis is about drawing of the Structural Funds in Operational Programme Education for Competitiveness. The theoretical part describes Regional Policy of the European Union and Czech Republic, their goals, tools, along with characterization of the Operational Programme Education for Competitiveness. The practical part is about evaluation of funds in the thematic a spatial allocation of a percentage of their drawing during the program period. In conclusion this thesis puts forward measures to improve the drawing in connection with the forthcoming period.

Keywords: Cohesion policy, Structural funds, programming period 2007 – 2013, Operational Programme Education for Competitiveness,

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 REGIONÁLNA POLITIKA EURÓPSKEJ ÚNIE	11
2 PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2007 – 2013	19
2.1 KONVERGENCIA	19
2.2 REGIONÁLNA KONKURENCIESCHOPNOSŤ A ZAMESTNANOSŤ	19
2.3 EURÓPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA	20
2.4 PRINCÍPY REGIONÁLNEJ POLITIKY EURÓPSKEJ ÚNIE	21
2.5 NÁSTROJE REGIONÁLNEJ POLITIKY	22
2.5.1 Európsky sociálny fond	22
2.5.2 Európsky fond regionálneho rozvoja	23
2.5.3 Kohézny fond	23
2.5.4 Ostatné fondy	24
2.5.5 Horizontálne priority	24
3 FINANČNÝ RÁMEC PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2007 - 2013	26
4 REGIONÁLNA POLITIKA V ČESKEJ REPUBLIKE	27
4.1 OPERAČNÉ PROGRAMY ČESKEJ REPUBLIKY.....	29
4.1.1 Tematické operačné programy	30
4.1.2 Regionálne operačné programy (ROP)	31
5 OPERAČNÝ PROGRAM VZDELÁVANIE PRE KONKURENCIESCHOPNOSŤ	34
5.1 PRIORITNÉ OSY	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
6 SÚHRNNÉ ČERPANIE OP VK	42
7 ANALÝZA PROJEKTOV PODĽA PRIORITNÝCH ÔS	47
8 ANALÝZA PROJEKTOV PODĽA MIESTA REALIZÁCIE	52
9 BARIÉRY ČERPANIA PROSTRIEDKOV A NÁVRH ZLEPŠENIA PRE BUDÚCE PROGRAMOVÉ OBDOBIE	55
ZÁVĚR	58
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	65
SEZNAM TABULEK	67
SEZNAM OBRÁZKŮ	69

ÚVOD

Práce sa venuje problematike zhodnotenia čerpania prostriedkov z Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť a navrhnutiu spôsobov zlepšenia čerpania v prípade neuspokojivých výsledkov. Operačný program Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť som si zvolila zámerné. Predpokladám, že vďaka prístupu k monitorovaciemu systému tohto programu budem mať dostatok materiálu na objektívne zhodnotenie čerpania prostriedkov z fondov Európskej únie v rámci tohto programu.

Cieľom práce je cez pohľad na kohéznu politiku Európskej únie, jej dôležitosť a spôsob financovania, predstaviť Českú republiku ako príjemcu prostriedkov z fondov Európskej únie a zistiť ich využívanie v rámci Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť. V rámci práce sa bude porovnávať tento program s ostatnými a zhodnotí sa jeho čerpanie a snahou bude pokúsiť sa o odhalenie nedostatkov tohto operačného programu.

Jedným z čiastočných cieľov je finančne analyzovať, či tento program vynakladá prostriedky štrukturálnych fondov efektívne. Čerpanie prostriedkov v rámci tohto operačného programu chcem zhodnotiť z hľadiska prioritných ôs, toho či program dodržal ich alokáciu. Zaujíma ma, či sa niektorá prioritná osa nejako zásadne líšila od ostatných. Ďalším čiastočným cieľom je zistiť, ktorý z krajov je v čerpaní prostriedkov najúspešnejší a aké sú jednotlivé alokácie pre kraje Českej republiky využívané.

Záverom práce bude na základe zistení definovať možnosti zlepšenia čerpania cez odstránenie bariér a navrhnúť tak pre budúce obdobie programového obdobia možnosti zlepšenia čerpania prostriedkov pre podobne zamerané operačné programy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNA POLITIKA EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska únia je prosperujúcim celkom, ktorý sa skladá z množstva regiónov, medzi ktorými vládne značný nepomer. Rozdiely medzi regiónmi bývajú spôsobené nevýhodnou polohou regiónu, upadajúcim hospodárstvom na jeho území, vysokou nezamestnanosťou alebo celkovou nedostatočnou rozvinutosťou. Regionálna politika EÚ je používaná ako prostriedok na vyjadrenie vzájomnej solidarity a súdržnosti. Kedy pod týmito pojmami rozumieme ochotu k vzájomnej pomoci a podpore medzi regiónmi. (Vilamová, 2004)

Aj vďaka pohľadu na rozpočet Európskej únie pre obdobie 2007 - 2013 môžeme usúdiť, že regionálna politika patrí medzi najvýznamnejšie aktivity, kedy s podielom 36% predstavuje druhú najvýznamnejšiu výdajovú položku rozpočtu po spoločnej poľnohospodárskej politike. (Marek a Baun, 2010)

Regionálna politika je používaná aj pod slovným spojením kohézna politika, alebo Politika hospodárskej a sociálnej súdržnosti (HSS). O kohéznej politike ale hovoríme až od reformy z konca 80. rokov 20. storočia, označuje všetky kroky vedúce k zníženiu ekonomických a sociálnych nerovností. Definícií regionálnej politiky je niekoľko, no žiadna zatiaľ nebola prijatá ako oficiálna.

Regionálna politika je súčasť štátnej politiky, ktorá ovplyvňuje rozmiestnenie ekonomických zdrojov a aktivít na celom území štátu alebo v jeho časti. Zahŕňa opatrenia napomáhajúce na jednej strane rastu ekonomickej aktivity, tam kde je malá nádej na prirodzený ekonomický rast a na druhej strane slúži kontrole ekonomických aktivít na územiach s nadmerným rastom. (Wokoun, 2008)

Súbor cieľov, opatrení a nástrojov vedúcich k znižovaniu príliš veľkých rozdielov v socio-ekonomickej úrovni jednotlivých regiónov. (Velká ekonomická encyklopedie, 2002)

Regionálna politika predstavuje súbor intervencií zameraných podľa konkrétnej situácie štátu a jeho regiónov a podľa očakávaných vývojových tendencií, na podporu opatrení vedúcich k rastu ekonomických aktivít a lepšiemu priestorovému rozloženiu v území a k rozvoji infraštruktúry. Základnou podmienkou je jasné definovanie priorít a koncentrácia prostriedkov na tieto priority. Jej významným cieľom je konvergencia regiónov v rámci určitého územného celku a kľúčovým znakom je jej selektívnosť, čo znamená diferenciaciu zamerania intervencií na podporu vybraných problémových regiónov, ktoré výrazne zaos-

távají vo svojom rozvoji za priemerom v miere, ktorá je spoločensky uznaná za nežiaducu. (Strategie regionálneho rozvoje ČR, 2007 - 2013,)

Úlohou regionálnej politiky je odstránenie, alebo aspoň zmiernenie rozdielov v ekonomickom rozvoji regiónov pomocou súboru opatrení a nástrojov. (Matoušková, 1992).

Pojatie regionálnej politiky sa vyvíja a aj keď sa pod ňou pôvodne rozumel harmonický rozvoj všetkých regiónov, postupom času sa cieľ modifikoval a momentálne pod ním rozumieme skôr znižovanie rozdielov medzi regiónmi a celkovú rovnosť šancí. Tá je v EU zabezpečovaná cez spoločné finančné nástroje pre regionálnu politiku s požiadavkou návratnosti a efektívnosti vložených prostriedkov. Projekty majú byť zamerané na riešenie miestnych problémov s charakterom rastového efektu. (Stejskal, a Kovárník, J. 2009)

Aj keď sa jednotlivé definície líšia, je medzi nimi poznať ich postupný vývoj a postupné zameriavanie sa na znižovanie rozdielov medzi jednotlivými regiónmi. Aby toto bolo možné je nutné regionálnu politiku správne uplatňovať na čo najnižšej regionálnej úrovni a jednotlivé úrovne medzi sebou previazať.

Regionálna politika EÚ býva uplatňovaná na niekoľkých úrovniach:

- Nadnárodná úroveň (relatívne nezávislá regionálna politika prevádzaná priamo EU)
- Národná úroveň (rozdielnosť regionálnych politík, uplatňovaných jednotlivými štátmi, ktoré postupom času prijímajú niektoré spoločné pravidlá)
- Regionálna úroveň (najnižšia úroveň, ktorá je neustále posilňovaná)

(Vilamová, 2004)

Dlhý čas nebol záujem o vytvorenie nadnárodnej koncepcie regionálnej politiky a problémy jednotlivých oblastí zostávali čisto v kompetencii národných inštitúcií. Viac záujmu sa regionálnej politike na nadnárodnej úrovni začalo venovať po pristúpení Veľkej Británie a Írska aj s Dánskom v roku 1973, spolu s ich veľmi rozdielnymi regiónmi. Veľká Británia, ktorá sa po pristúpení stala v podstate čistým platcom do rozpočtu únie, sa snažila nahradiť si tieto straty práve cez regionálnu politiku. Postupné snahy a diskusie dospeli k vytvoreniu Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej aj ERDF), ktorý sa stal nástrojom na znižovanie regionálnych rozdielov. (Marek a Kantor ,2009)

Najviac financií z neho čerpali už spomínané novo pristúpené krajiny a Taliansko. Vďaka tomuto fondu sa rozvíjala aj medzinárodná spolupráca medzi regiónmi uplatňovaním cezhraničných projektov. Po ďalšom rozšírení Spoločenstva (o Španielsko, Portugalsko,

Grécko) sa zvýšil počet hlavných príjemcov prostriedkov z ERDF o krajiny, ktorých HDP nedosahovalo 50 % priemeru ostatných členských štátov. Týmto sa ešte posilnilo postavenie fondu a regionálnej politiky a neustále sa objavovali snahy o ich reformu, ktoré nie vždy boli úspešné. (Wokoun)

Vo februári 1986 bola podpísaná zmluva o založení Jednotného európskeho aktu, ktorého hlavným cieľom bolo vytvoriť spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a taktiež značne zmeniť Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS). Akt upravuje najmä kompetencie jednotlivých orgánov ako sú Rada, Európsky parlament a Európska komisia, ale taktiež zaväzuje jednotlivé krajiny k vytvoreniu podmienok pre vznik vnútorného trhu, ktorý je podmienený voľným pohybom tovaru, osôb, služieb a kapitálu. (EUROPA, 2014a)

Po zavedení Jednotného európskeho aktu, získalo na ešte väčšom význame definovanie spoločnej regionálnej politiky, ktoré začalo v roku 1975, takým spôsobom, aby boli riešené nielen sociálne problémy ale čo je dôležitejšie aj hospodárske riziká, ktoré hrozili kohéznej a regionálnej politike v EU. Európska komisia videla ako nutnosť reformovať regionálnu politiku Spoločenstva a zvýšiť alokáciu finančnej podpory pre štrukturálne fondy EU. Na jednej strane bola snaha pomôcť regionálnym ekonomikám zvyknúť si na spoločný otvorený trh a na strane druhej znížiť rozdiely v blahobyte medzi regiónmi vo vnútrozemí a na periférii. (Leonardi, 2005)

Ďalším dôležitým medzníkom sa stala Zmluva o Európskej únii, ktorá bola podpísaná 7. februára 1992 v Maastrichte, preto sa neoficiálne nazýva aj Maastrichtská zmluva. Vytvorenie Európskej únie k 1. novembru 1993, kedy vstupuje v platnosť táto zmluva, je postavené na troch základných pilieroch. Prvý sa týka zmeny doterajších zmlúv a ustanovení ohľadom Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS), Európskeho spoločenstva uhlia a oceli (ESUO) a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euroatom) a podpory postavenia a právomocí niektorých inštitúcií ako Európsky parlament a Súdny dvor. V druhom pilieri sa nahrádzujú ustanovenia Jednotného európskeho aktu ohľadom spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a je tak umožnené štátom organizovať spoločné akcie v tejto oblasti. Tretí pilier sa orientuje zas na spravodlivosť a vnútorné záležitosti s rozhodovaním na medzivládnej úrovni. (EUROPA, 2014b)

Maastrichtská zmluva dopomohla aj k vzniku nových inštitúcií ako Výbor regiónov a Európsky ombudsman. Členmi Výboru regiónov sú predstavitelia regionálnych a miestnych

samospráv, ktorí majú najlepší prehľad o ich problémoch a potrebách a tie následne predkladajú a obhajujú. Výbor regiónov funguje najmä ako poradný orgán pri rozdeľovaní prostriedkov z ERDF. (Marek a Kantor, 2009)

Zavedenie hospodárskej a menovej únie bolo jedným z cieľov Maastrichtskej zmluvy. Cez koordináciu jednotlivých hospodárskych politík so spoločnými finančnými a rozpočtovými pravidlami. Spoločná menová politika zložená z vnútroštátnych centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky má dohliadať na cenovú stabilitu a dodržiavať zásady tržnej ekonomiky a priblížiť sa k cieľu v podobe jednotnej meny. (EUROPA, 2014b)

Aby bolo štátom umožnené jednotnou menou nahradiť svoju súčasnú musia splniť Maastrichtské, alebo konvergenčné kritéria, ktoré zahŕňajú:

- Cenová stabilita – neprekračuje viac ako 1,5 percentného bodu miery inflácie troch najlepších členských štátov
- Verejný deficit – pomer schodku verejných financií k hrubému domácomu produktu nesmie prekročiť 3 %
- Verejný dlh – pomer verejného dlhu k hrubému domácomu produktu neprekročí 60 %
- Stabilita kurzu meny – bez devalvácie meny
- Dlhodobé úrokové sadzby – priemerná dlhodobá úroková nominálna sadzba neprekročila o viac než 2 % tri najlepšie členské štáty

(Česká národní banka, 2014)

Viacero krajín malo problém so splnením konvergenčných kritérií a tak bol v roku 1993 vytvorený nový fond, ktorým mal pomôcť krajinám pomôcť splniť tieto kritériá. Kohézny fond (alebo tiež Fond súdržnosti) napomáhal krajinám, ktorých HDP nebolo vyššie než 90 % priemeru EÚ. (Marek a Kantor, 2009)

V decembri 1995 v Madride vyzvala Európska rada na svojom zasadaní Európsku komisiu k vypracovaniu dokumentu, ktorý definuje najdôležitejšie politické a finančné kroky súvisiace s rozširovaním EÚ. Európska komisia vypracovala dokument s názvom Agenda 2000, ktorý sa zaoberá jednak adaptabilitou jednotlivých politík (poľnohospodárskej, hospodárskej, sociálnej) po rozšírení, ale aj posudzovaním prihlášok krajín ich schopnosť splniť podmienky pre vstup a možnosť prispôsobiť národné legislatívy zákonom a ustanoveniam Spoločenstva. V neposlednej rade Agenda 2000 určuje finančný rámec pre obdobie

rokov 2000 - 2006 a skúma dopad rozšírenia na Európsku Úniu. Na pomoc prístupujúcim krajinám boli prijaté dva finančné nástroje. Program ISPA bol zameraný na veľké infraštruktúrne projekty z oblasti dopravy a životného prostredia a program SAPARD na pomoc v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka. (EUROINFO, 2014)

Súčasťou Maastrichtskej zmluvy bola aj revízna doložka, ktorá plánovala zvolanie medzivládnej konferencie, ktorá by mala prebrať a zhodnotiť jednotlivé dopady tejto zmluvy. Výsledkom bol podpis ďalšej zmluvy, Amsterdamskej v roku 1997. Bolo potreba vyriešiť inštitucionálne usporiadanie EÚ vzhľadom na blížiace sa rozšírenie o krajiny východnej Európy a posilniť dôveru občanov voči EÚ. Otázku vyriešenia inštitucionálnych predpokladov východného rozšírenia sa nepodarilo Amsterdamskej zmluve uzavrieť a jej výstupy sa stali základom pre podpísanie Zmluvy z Nice v roku 2001. (EUROPA, 2014b)

Cieľ Zmluvy z Nice je pripraviť Európsku Úniu na nové veľké rozšírenie a zvýšiť efektívnosť a legitimitu jej inštitúcií. Na konferencii v Nice sa konečne podarilo dosiahnuť dohody v niektorých inštitucionálnych otázkach, ktoré boli nastolené už na predchádzajúcich konferenciách, ale bez uspokojivého vyriešenia. Hlavné body zmluvy by sa dali zhrnúť takto:

- Zmena v systéme hlasovania Rady - uplatnenie dvojitej väčšiny (hlasov a počtu obyvateľstva), kedy rozhodnutie bude prijaté ak kvalifikovaná väčšina hlasov predstavuje súčasne aspoň 62 % celkového obyvateľstva Únie.
- Zníženie počtu komisárov (jeden z každého štátu), predsedovi Komisie bola udeľovaná možnosť pridelovať právomoci jednotlivým komisárom.
- Stanovenie najvyššieho počtu poslancov Európskeho parlamentu na 700.
- Súdny dvor získal možnosť schádzať sa v komorách, veľkých komorách, alebo v pléne a upravili sa aj niektoré právomoci súdu.
- Úprava legislatívnych postupov vzhľadom na rozšírenie.
- Ustanovenie rozšírenej spolupráce vo všetkých troch pilieroch.
- Bola vyhlásená nezáväzná Charta základných práv.

(EUROPARL, 2014)

Pre programové obdobie 2000 -2006 je charakteristické zjednodušenie celého procesu a efektívnosti čerpania finančných prostriedkov, najmä cez zníženie prioritných cieľov oproti

predchádzajúcemu obdobiu zo šiestich na tri. V tomto období sa chystalo rozšírenie Európskej únie o 10 krajín, ktorých HDP zodpovedalo zhruba tretine priemeru únie, preto bolo potrebné prispôsobenie regionálnej politiky. O to sa postaral už spomínaný dokument Agenda 2000. Na celé obdobie bolo vyčlenených 275 miliárd EUR, z ktorých len na členské krajiny malo pripadnúť 45miliárd. (Marek a Kantor, 2009)

V rámci programového obdobia 2000 – 2006 boli uplatňované aj tzv. Iniciatívy Spoločenstva, ktoré sú špeciálnymi programami zriadenými Európskou komisiou na pomoc s problémami, ktoré sa dotýkajú celého územia únie a dopĺňajú iné programy, či pomáhajú pri ich realizácii. Sú financované z rozpočtu štrukturálnych fondov. (MMR, 2014c)

INTERREG III je iniciatíva zameraná na cezhraničné partnerstvo za účelom vyváženého rozvoja. Pod iniciatívou URBAN II sa skrýva podpora regenerácie miest a vytváranie inováčných stratégií pre mestské oblasti. Cieľom LEADER + je posudzovanie nových stratégií pre udržateľný rozvoj vidieckych oblastí. Trhom práce a odstraňovaním nerovností a diskriminácii na ňom sa zaoberá iniciatíva EQUAL. (Vilamová, 2004)

Nasledujúca tabuľka ukazuje postupné zjednodušovanie a zefektívňovanie v oblasti štrukturálnej politiky Európskej únie. Reformy mali za cieľ sprístupniť čerpanie všetkým členom a pritom dosahovať stanovené ciele.

1994 - 1999	2000 - 2006	2007 - 2013
Cieľ 1 Pomoc regiónom, ktorých rozvoj zaostáva	Cieľ 1 Pomoc regiónom, ktorých rozvoj zaostáva	Konvergencia
Cieľ 6 Pomoc rozvoju riedko osídlených regiónov		
Cieľ 2 Reštrukturalizácia regiónov, ktoré sú vážne zasiahnuté poklesom priemyslu	Cieľ 2 Hospodárska a spoločenská konverzia oblastí, ktoré čelia štrukturálnym problémom	Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť
Cieľ 5 Ďalší rozvoj poľnohospodárskych oblastí		
Cieľ 3 Boj s dlhodobou nezamestnanosťou, uľahčenie integrácie do pracovného života pre mladých ľudí tých, ktorí sú vylúčení z pracovného trhu, podpora rovných príležitostí pre mužov aj ženy	Cieľ 3 Adaptácia a modernizácia politiky a systémov vzdelávania, školenia a zamestnanosti	
Cieľ 4 Adaptácia pracovnej sily na zmeny v priemysle a premeny výrobných systémov		
	INTERREG	Európska územná spolupráca
	URBAN	
	EQUAL	
	LEADER +	

Tabuľka 1 Porovnanie cieľov regionálnej politiky za posledné tri obdobia (Úvod do regionálnych vied, 2008)

Vstupom do Európskej únie bolo umožnené chudobnejším regiónom zo strednej a východnej Európy použitie špeciálnych predvstupných fondov pre ich rozvoj a po roku 2004 možnosť pripojiť sa k Európskej kohéznej politike pre znevýhodnené regióny. Dôležitosť tejto politiky môžeme poznať cez fakt, že kohézna politika je druhou najväčšou položkou v rozpočte EÚ a odpovedá tretine celkového rozpočtu. (Potluka, 2010)

Hlavným finančným nástrojom, ktorý mal podporovať krajiny ešte pred vstupom do Európskej únie bol program PHARE, vytvorený v roku 1989 pôvodne pre Poľsko a Maďarsko, ale neskôr sa rozšíril aj na ostatné kandidátske krajiny. Finančné nástroje, ktoré boli vytvorené mali podporiť tento program. Patril medzi ne nástroj na podporu životného prostredia a infraštruktúry s názvom ISPA a svojimi podmienkami pripravoval krajiny na bu-

dúce čerpanie z Kohézneho fondu. SAPARD bol nástroj na podporu vidieka a poľnohospodárstva. (Marek a Kantor, 2009)

Lisabonskou zmluvou, ktorej schválenie sa neustále predlžovalo a po značných problémoch začala zmluva platiť v roku 2009, sa medzi ciele EÚ zaraďuje aj územná súdržnosť. Do Zmluvy o EU je vložený odkaz na miestnu a regionálnu úroveň a rešpektovanie miestnych samospráv. Výboru regiónov je zmluvou umožnené obrátiť sa na Súdny dvor EU, ak sa domnieva, že bol porušený princíp subsidiarity. (EUROSKOP, 2014a)

2 PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2007 – 2013

Celkovo štvrté programové obdobie... Vo februári 2004 Európska komisia predstavila návrh na reformu politiky súdržnosti na toto obdobie s názvom Nové partnerstvo pre súdržnosť: konvergencia, konkurencieschopnosť a kooperácia. V tomto období bol taktiež schválený aj nový rozpočet na toto obdobie, v ktorom počítala už s 27 štátmi, po tom čo v roku 2007 pristúpilo Bulharsko a Rumunsko. Na obdobie 2007 – 2013 boli stanovené v oblasti regionálnej politiky tri ciele: Konvergencia, Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť a Európska územná spolupráca. V rámci tohto obdobia sú sledované tri ciele, na ktorých dosiahnutie je v rozpočte vyčlenených 347 miliárd eur. (Marek a Kantor, 2009)

2.1 Konvergencia

Do cieľa konvergenzie spadajú regióny, ktorých HDP na osobu je nižší než 75 % priemeru EÚ. Na tento cieľ je alokovaných asi 82 % všetkých prostriedkov regionálnej politiky únie. V rámci jednotlivých členských štátov sa toto percento líši. V prípade Českej republiky do tohto cieľa spadá celé územie okrem hlavného mesta a podiel prostriedkov činí 97 %. Takisto sem spadá väčšina regiónov z ostatných novo pristupujúcich krajín, okrem nich sem spadajú aj oblasti južného Talianska, východného Nemecka, určité oblasti Veľkej Británie, Grécka, Španielska a Portugalska. (Marek a Kantor, 2009)

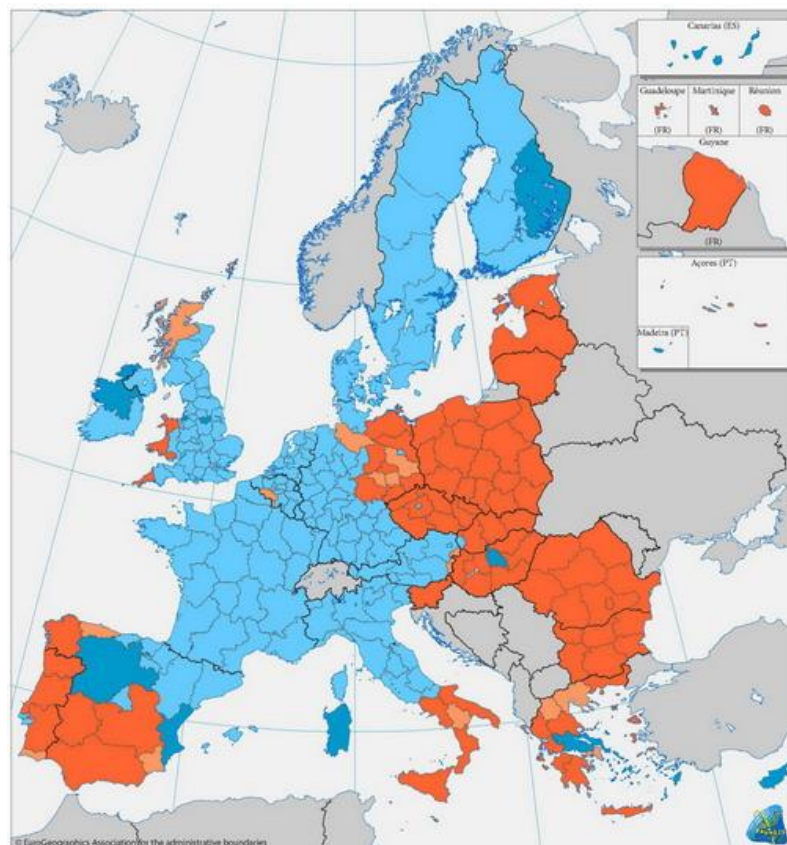
Tento cieľ je financované zo všetkých troch fondov ERDF, ESF i Kohézneho fondu. Konvergencia sa zameriava na hospodársky a sociálny rozvoj regiónov na úrovni NUTS II. Celková alokácia pre tento cieľ pre celú EÚ 27 je 283 mld. Eur, pre Českú republiku je alokácia približne 730 mld. Kč, pre všetky operačné programy dohromady. (MMR, 2014d)

2.2 Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Pod cieľ dva spadajú regióny, ktoré presahujú limity stanovené pre cieľ Konvergenzie. Podpora jednotlivých regiónov prebieha na úrovni NUTS I a NUTS II. Fond je financovaný z dvoch štrukturálnych fondov ESF a ERDF s celkovou alokáciou pre EÚ 27 vo výške približne 55 mld. Eur, čo zodpovedá asi 16 % všetkých prostriedkov z rozpočtu na Hospodársku a sociálnu súdržnosť v období 2007 – 2013. Pre Českú republiku je k dispozícii necelých 12 mld. Kč, z ktorých sú financované dva operačné programy zamerané len na územie Prahy. (MMR, 2014d)

Všeobecne z tohto cieľa môžu čerpať vidiecke a priemyselné oblasti, ktoré čelia problému s riedkym osídlením, alebo s vysokou mierou nezamestnanosti. V prípade mestských oblastí je možnosť čerpania pod týmto cieľom, ak majú problémy s vysokou kriminalitou, nízkou vzdelanosťou, značnou chudobou, alebo nezamestnanosťou vyššou než je priemer EÚ. Medzi oblasti v Európe spadajúcich pod tento cieľ patrí sever Veľkej Británie, stredné Francúzsko a stredné Taliansko, takmer celý Cyprus a väčšina Španielska. (Marek a Kantor, 2009)

Nasledujúci obrázok zobrazuje rozdelenie regiónov podľa predchádzajúcich cieľov. Tmavo oranžovou farbou sú znázornené regióny spadajúce pod cieľ Konvergencie, bledomodrá farba označuje regióny z cieľa Regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti.

Obrázok 1 Rozdelenie oblastí podľa cieľov (REGIONÁLNÍ POLITIKA-
INFOREGIO, 2013)

2.3 Európska územná spolupráca

V poradí tretí cieľ na ktorý je alokovaných približne 8,5 mld. eur vychádza zo skúseností s iniciatívou INTERREG, ktorá sa zaoberala priestorovým plánovaním a vyváženým rozvojom so vzájomnou spoluprácou oblastí na medzinárodnej, národnej i regionálnej úrovni.

Tento cieľ sa zameriava podporu integrácie EÚ pomocou spolupráce medzi oblast'ami. (Marek a Kantor, 2009)

Hlavnou podstatou tohto cieľa je podpora cezhraničnej spolupráce regiónov na úrovni NUTS III nachádzajúcich sa pozdĺž hraníc medzi jednotlivými štátmi. Ďalej je podporovaná aj nadnárodná a medziregionálna spolupráca regiónov. Pod tento cieľ patria všetky regióny nachádzajúce sa na území Českej republiky s celkovým množstvom prostriedkov, ktoré môžu byť vyčerpané z prostriedkov fondov EÚ vo výške cca 750 mld. Kč. Jediným fondom z ktorého je možné tento cieľ financovať je ERDF. (MMR, 2014d)

2.4 Princípy regionálnej politiky Európskej únie

Princíp koncentrácie

Vyrovňovanie rozdielov medzi regiónmi je cieľom regionálnej politiky Európskej únie a aj vďaka princípu koncentrácie, je možné sa k tomuto cieľu priblížiť. Podstatou tohto princípu je sústredenie finančných prostriedkov do regiónov, ktoré čelia najväčším problémom. Oblasti s najväčšími problémami sú definované spoločne Európskou úniou a členskými štátmi. V rámci tohto princípu by mali byť uprednostňované projekty, ktoré podporujú stanovené ciele a pomáhajú stimulovať rozvoj zaostávajúcich regiónov. (Vilamová, 2004)

Princíp partnerstva

Princíp partnerstva vyžaduje naviazanie blízkej spolupráce medzi Európskou komisiou a členskými štátmi a ich orgánmi na národnej, regionálnej aj miestnej úrovni. V rámci členského štátu by sa spolupráca mala prehĺbiť až k najnižšej úrovni na jednotlivých aktéroch, či už sú nimi súkromné subjekty, regióny, alebo obce. Princíp partnerstva by taktiež mal vstupovať do všetkých úrovní projektu, od administrácie, cez plánovanie, implementáciu, riadenie, monitorovanie až po hodnotenie. (Wokoun, 2008)

Princíp programovania

Tento princíp v sebe skrýva niekoľkoročné rozpočtové a programové plánovanie, na základe ktorého sú alokované prostriedky zo štrukturálnych fondov. V rámci Európskej únie sa kohézna politika uplatňuje v sedemročných programových obdobiach, na ktoré sú vypracované konkrétne strategické dokumenty, ktoré by mali reagovať na ekonomické a sociálne zmeny a problémy. Plány na toto obdobie vypracovávajú vlády jednotlivých členských štátov a konzultujú ich s Európskou komisiou. Zámerom je, čo najkomplexnejšie riešenie regionálnych problémov a cielené pridelovanie prostriedkov. Požadovaným vý-

sledkom je ucelený, integrovaný program realizovaný v dlhodobom horizonte. (Marek a Kantor, 2009)

Princíp monitorovania a vyhodnocovania

Predtým než bude projekt prijatý, musí prejsť podrobným vyhodnocovacím procesom, aby sa zhodnotil jeho prínos v prípade schválenia a dopady, ktoré prinesie. Počas realizácie je projekt kontrolovaný nielen finančne ale aj vecne. Prijemca v pravidelných intervaloch odovzdáva monitorovacie správy, na základe ktorých sa hodnotí jeho hospodárenie, vecné plnenie overujú kontroly na mieste. Po skončení projektu sa hodnotia jeho prínosy a ich udržateľnosť. Z tohto popisu nám jasne vychádza, že hodnotenie je dôsledné a má niekoľko úrovní. Hodnotenie ex ante (predbežné), interim (priebežné) a ex post (následné hodnotenie). Význam princípu monitorovania a vyhodnocovania neustále rastie. (Marek a Kantor, 2009)

Princíp doplnkovosti

Projekty by nemali byť financované čisto len cez prostriedky z fondov Európskej únie, ale mali by dopĺňovať výdaje zo strany príjemcov. Národné zdroje sa odvodzujú od typu a povahy projektu. O dosiahnutie väčšej efektívnosti a zodpovednosti pri poskytovaní pomoci sa EÚ snaží práve cez finančné zainteresovanie členských štátov a ich orgánov na daných operáciách. Tento princíp sa nazýva aj ako princíp adicionality. (Marek a Kantor, 2009)

2.5 Nástroje regionálnej politiky

Pre programové obdobie rokov 2007 – 2013 evidujeme určité zjednodušenie systému čerpania finančných prostriedkov, ktoré sa prejavuje aj znížením počtu finančných nástrojov pre toto obdobie. Za hlavné nástroje regionálnej politiky EÚ považujeme štrukturálne fondy, ktorých počet bol oproti predchádzajúcemu obdobiu znížený. Ďalej je podrobnejšie rozobraný každý z nasledujúcich troch nástrojov: Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, ktoré oba patria medzi štrukturálne fondy a Kohézny fond.

2.5.1 Európsky sociálny fond

V Rímskej zmluve z roku 1957 bol zakotvený vznik Európskeho sociálneho fondu, ktorý je najstarším zo štrukturálnych fondov. Ako taký je už od svojho vzniku hlavným nástrojom sociálnej politiky a politiky zamestnanosti EÚ. (Úvod do regionálnych vied, 2008) Medzi

hlavné oblasti na ktoré sa fond zameriava sú rozvoj ľudských zdrojov a zamestnanosť, ktoré podporuje cez projekty zamerané na pomoc rizikovým skupinám obyvateľstva, na rovnosť šancí na trhu práce a na sociálne nerovnosti. Prostredníctvom tohto fondu sa podporujú neinvestičné (mäkké) projekty ako sú rekvalifikácie pracovníkov i nezamestnaných, vzdelávacie programy a iné. (MMR, 2014d)

2.5.2 Európsky fond regionálneho rozvoja

Bol založený v roku 1975, v poradí ako tretí štrukturálny fond založený za účelom pomoci najchudobnejším regiónom. Význam fondu neustále rástol až sa stal dominantným v rámci regionálnej politiky aj v rámci množstva alokovaných financií. Do oblasti pôsobnosti spadá podpora verejných a súkromných investícií na pomoc odstránenia rozdielov medzi regiónmi v celej EÚ. V zakladacích zmluvách sú pre fond stanovené úlohy na podporu projektov zameraných na regionálny rozvoj, hospodárske zmeny, väčšiu konkurencieschopnosť a územnú spoluprácu v rámci Európskej únie. (Marek a Kantor, 2009)

Prostriedky z tohto fondu sú určené pre všetky tri ciele v programovom období 2007 – 2013 so širokým záberom do mnohých oblastí. Podporuje investičné projekty zameriavajúce sa na modernizáciu a posilňovanie hospodárstva, cez projekty zameriavajúce sa na výstavbu železníc, kanalizácii, podpora potenciálu podnikateľov, rozvoj športovísk, zelene, kultúrnych pamiatok infraštruktúry, zdravotníctva, služieb elektronickej verejnej správy či odstraňovanie ekologických záťaží. (MMR, 2014d)

2.5.3 Kohézny fond

Kohézny fond patrí medzi nástroje regionálnej politiky EÚ, ale nie je štrukturálnym fondom ako predchádzajúce dva. Už bolo spomenuté, že bol založený v roku 1993 na pomoc krajinám splniť prísne Maastrichtské kritériá, aby mohli vstúpiť do Hospodárskej a menovej únie. Naďalej však investuje do budovania infraštruktúry a ekologických opatrení ako do cieľov s dlhým obdobím návratnosti. (Vilamová, 2004) Prostriedky z fondu sa poskytujú krajinám, ktorých HDP na obyvateľa je nižšie než 90 % priemeru EU, čo pre obdobie 2007 – 2013 zahŕňa Grécko, Portugalsko a nové členské štáty (okrem Cyprusu). (Marek a Kantor, 2009)

Projekty financované z Kohézneho fondu sa zameriavajú na ochranu životného prostredia, transeurópske dopravné siete, energetické problémy a udržateľné zdroje energie. V predchádzajúcich obdobiach sa projekty financované z Kohézneho fondu schvaľovali individu-

álne Európskou komisiou. Od obdobia 2007 – 2013 sa bude spolu s ERDF fond podieľať na viacročných investičných projektoch, ktoré už budú riadené decentralizovane. (Marek a Kantor, 2009)

2.5.4 Ostatné fondy

V období 2000 – 2006 bolo z rozpočtu Spoločenstva financovaných viac štrukturálnych fondov, ktoré však boli pre ďalšie obdobie vyčlenené. Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond (EAGGF - European Agricultural Guidance and Guarantee Fund) podporoval prispôsobovanie sa dlhodobým štrukturálnym zmenám v poľnohospodárstve a politikám rozvoja a obnovy vidieka, lesov. (<http://www.sacr.sk/strukturalne-fondy/programove-obdobie-2004-2006/slovník-pojmov/>) Finančný nástroj na podporu rybolovu (FIG – The Financial Instrument for Fisheries Guidance) mal za hlavný cieľ podporovať prímorské regióny a reštrukturalizácie rybárskeho odvetvia. Pre nadchádzajúce obdobie sa oba fondy stali nástrojmi vlastných politík – Spoločnej poľnohospodárskej politiky a Spoločnej politiky rybolovu. (EUROACTIV, 2014)

2.5.5 Horizontálne priority

Horizontálne priority, alebo horizontálne témy sa uplatňujú skrz všetky oblasti a operačné programy. Nemajú samostatné finančné alokácie a sú podporované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Pre každé obdobie sa horizontálne priority mierne líšia, Evropská komisia cez ne upozorňuje na oblasti, na ktoré by mal byť kladený dôraz pri schvaľovaní projektov. V programovom období 2007 – 2013 sú stanovené dve oblasti politiky hospodárskej a sociálnej súdržnosti: udržateľný rozvoj a rovné príležitosti. Z financií Európskej únie nie je možné podporiť projekty, ktoré by mohli mať negatívny dopad na životné prostredie alebo nejakým spôsobom zhoršovali postavenie obyvateľov.

Rovné príležitosti

Pod rovnými príležitosťami sa nerozumie len rovnosť pohlaví, ale aj rovnosť a nediskriminácia na základe rasy, etnického pôvodu, náboženského vyznania, zdravotného stavu, veku, alebo sexuálnej orientácie. Zvláštny zreteľ by mal byť braný na osoby so zdravotným postihnutím a ich začleňovanie do spoločnosti. Aj projekty, ktoré podporujú sociálne ohrozené skupiny, ktoré by mohli mať problém s nachádzaním zamestnania majú pozitívny vplyv na túto horizontálnu tému. (MMR, 2014e)

Udržateľný rozvoj

Udržitelným rozvojom sa myslí najmä ochrana životného prostredia. Väčšiu šancu na získanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov majú projekty, ktoré zavádzajú technológie, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu, zaoberajú sa šírením týchto tém.

(MMR, 2014e)

V tomto období rovnako ako v predchádzajúcom existujú štyri spoločné iniciatívy, ktoré majú pomôcť dosiahnuť účinnejšiu a udržateľnejšiu politiku súdržnosti. JEREMIE podporuje spoločnými zdrojmi stredné a mikro podniky. JESSICA podporuje udržateľný mestský rozvoj a obnovu. JASPERS je nástroj technickej pomoci na podporu projektov v európskych regiónoch 12 krajín, ktoré pristúpili v rokoch 2004 a 2007. JASMINE je akciou na podporu mikrofinančných inštitúcií s cieľom rozšíriť ich služby spôsobom, aby sa stali udržateľnými. (EUROPA, 2014d)

3 FINANČNÝ RÁMEC PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2007 - 2013

Pod finančnou perspektívou rozumieme niekoľkoročný finančný rámec, v ktorom sú zahrnuté hlavné rozpočtové priority Európskej únie s nutnosťou nastavenia výdajových stropov pre jednotlivé priority. Zjednáva sa na obdobie piatich až siedmych rokov v podobe dohody medzi inštitúciami Komisie, Rady a Parlamentu. Konečná podoba rozpočtu na obdobie 2007 – 2013 bola schválená v decembri 2005 s konečnou čiastkou takmer 863 miliárd eur. (MMR, 2014p)

Už sa na niekoľkých miestach v práci spomínalo, že je politika súdržnosti druhou najvýznamnejšou položkou rozpočtu Európskej únie a je na ňu vyčlenených necelých 36 % vo výške 347,410 mld. eur. Pri rozšírení EÚ o Rumunsko a Bulharsko v roku 2007 sa zväčšili už tak značné hospodárske aj sociálne rozdiely medzi niektorými regiónmi. Najbohatším regiónom s 290 % HDP na obyvateľa je vnútorný Londýn, oproti tomu na druhej strane stojí najchudobnejší región Nord Est v Rumunsku s 23 % priemeru EÚ. Aj preto sa v tomto období viac zameriava na chudobnejšie regióny. (EUROSKOP, 2014a)

Z množstva prostriedkov vyčlenených na politiku súdržnosti je necelých 82 % celkovej sumy nasmerovaných na cieľ Konvergencia financujúci najchudobnejšie regióny. 48 miliárd eur je určených pre cieľ Regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti na podporu vzdelávacích projektov, inovácií a udržateľného rozvoja v pomernej časti táto alokácia zodpovedá približne 15,5 %. Zostávajúce 2,5 % sú uplatňované v rámci cieľa Európska územná spolupráca. Rozvoj regiónov podporujú aj prostriedky z kapitoly rozpočtu venovanej spoločnej poľnohospodárskej politike cez podporu rozvoja vidieka a tak nepriamo pôsobia ako dodatočný zdroj na rozvoj kohéznej politiky EÚ. (Marek a Kantor, 2009)

Medzi členské krajiny je čiastka určená na politiku súdržnosti rozdelená následne: pre členské krajiny, čo pristúpili do roku 1993 je určených 51,7 % čiastky a pre krajiny prístupujúce v rokoch 2004 a 2007 je určených zostávajúcich 48,3 %. (MMR, 2014p) Tieto prostriedky by mali chudším regiónom priniesť zvýšenie ich HDP v priemere o 10 % a podporiť vytvorenie približne 2,5 milióna nových pracovných miest v sedemročnom horizonte. (Marek a Kantor, 2009)

Finančná alokácia pre Českú republiku bola rozoberaná už v kapitole venujúcej sa jednotlivým cieľom politiky súdržnosti pre obdobie 2007 – 2013. Len pre zopakovanie, celkové finančné prostriedky z fondov EÚ poskytnuté ČR sú vo výške 752,70 mld. Kč. (MMR, 2014d)

4 REGIONÁLNÁ POLITIKA V ČESKEJ REPUBLIKE

O vstup do Európskeho spoločenstva prejavilo Československo záujem už skôr a jednania o uzatvorení asociačnej dohody zahájilo v decembri 1990. O rok neskôr Československo, spolu s Maďarskom a Poľskom, túto dohodu podpísalo. K vstupu do Spoločenstva však viedla ešte dlhá cesta, ktorá znamenala pre Českú republiku veľa zmien a prispôsobovaní. V januári 1996 podala Česká republika prihlášku k členstvu v Európskej únii. (<https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>) Ešte pred vstupom do únie musela ČR prispôbiť svoj právny poriadok *acquis communautaire* (všetkým primárneprávnym i sekundárneprávnym aktom Spoločenstva). (EUROSKOP, 2014b)

Aby mohla Česká republika rovnako ako ostatné členské štáty využívať finančnú pomoc zo štrukturálnych fondov, musela vytvoriť základné programové dokumenty podľa ktorých sú následne rozdelené finančné prostriedky. O obsahu a finančných plánoch programových dokumentov vyjednáva členský štát s Komisiou, ktorá dokumenty schvaľuje. Ministerstvo pre miestny rozvoj (MMR) ČR vypracovalo pre prvé obdobie 2004-2006, ktorého sa ČR mala zúčastniť ako členský štát Národný rozvojový plán (NRP). Na jeho základe Komisia v spolupráci s členským štátom schválila dokument s názvom Rámec podpory spoločenstva (RPS), ktorý má charakter zmluvy a je v nej zakotvená výška a zameranie podpory. Na základe RPS predkladá členský štát k schváleniu jednotlivé operačné programy. Národný rozvojový plán je základným strategickým dokumentom, ktorého štruktúra a obsah vychádza predovšetkým z Nariadenia Rady č. 1260/1999. (Vilamová, 2004)

Pre potreby EÚ bolo potreba vymedziť štatistické územné jednotky NUTS. NUTS je jednotnou nomenklatúrou územných štatistických jednotiek pre územie Európskej únie. Územné jednotky NUTS 5 zodpovedajú vymedzeniu obcí, NUTS 4 sú okresy a NUTS 3 kraje. Najdôležitejšie z hľadiska EÚ sú NUTS 2, ktoré združujú kraje a museli byť novo vytvorené. Územná jednotka NUTS 1 je tvorená Českou republikou. (Český štatistický úrad, 2008)

NUTS 2 sa nazývajú aj regiónmi súdržnosti a ich prehľad výborne poskytuje nasledujúci obrázok.

Obrázok 2 Česká republika podľa regiónov NUTS 2 (MMR, 2014b)

Pre obdobie 2007 – 2013 sa stal zastrešujúcim orgánom pre všetky operačné program Národný orgán pre koordináciu (NOK), ktorý pracuje v rámci MMR. Ministerstvo pre miestny rozvoj bolo pre toto obdobie stanovené ako centrálny metodický a koordinačný orgán politiky hospodárskej a sociálnej súdržnosti. NOK zabezpečuje riadenie, koordináciu, monitorovanie a vyhodnocovanie operačných programov a ich projektov na všetkých úrovniach administratívneho a finančného riadenia. (MMR, 2014q)

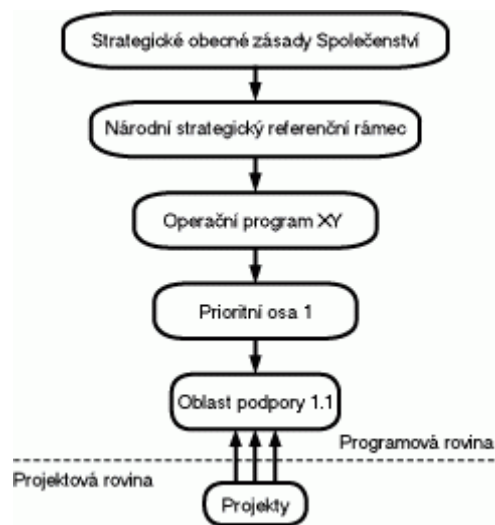
Národný rozvojový plán vytyčuje ciele, ktoré majú byť splnené, rozpracováva priority do čiastočných cieľov a popisuje ich postupnú realizáciu. Prípravou NRP bol poverený expertný tím skladajúci sa zo zástupcov príslušných ministerstiev, regiónov súdržnosti, Hospodárskej komory, Českého štatistického úradu a iných subjektov, výboru predsedá minister pre miestny rozvoj. Na základe definovaných kľúčových bodov obsiahnutých v dokumente, slúži NRP ako podkladový materiál pre ďalší dokument - Národný strategický referenčný rámec (NSRR). Ten tvorí podklad pre jednotlivé operačné programy, pretože práve na základe podoby NSRR vyjednáva štát ich podobu s Európskou komisiou. Súčasne sa Národný strategický referenčný rámec vytvára tak, aby reflektoval národné priority z NRP a taktiež nadviazal na strategický rámcový dokument pre regionálnu politiku EÚ. Tento dokument definuje hlavné zásady a priority politiky HSS pre obdobie 2007 – 2013 a má názov Strategické obecné zásady Spoločenstva (SOZS). SOZS navrhne Európska komisia, ktorá ho posiela na prediskutovanie a schválenie Európskemu parlamentu a Rade.

Národný strategický referenčný rámec jednak špecifikuje zvolenú stratégiu pre všetky definované ciele politiky súdržnosti EÚ, no taktiež popisuje rozdelenie finančných prostried-

kov medzi operačné programy. Štruktúra tohto dokumentu je priamo daná legislatívou EU. (Marek a Kantor, 2009)

4.1 Operačné programy Českej republiky

Samotné čerpanie finančných prostriedkov je realizované cez operačné programy, ktoré definujú aké problémy chce Česká republika cez tieto financie riešiť. Mali by zaistiť aby projekty boli vyberané na základe toho, či pomáhajú riešiť identifikované problémy, dosahovať ciele kohéznej politiky, a majú pozitívny vplyv na horizontálne témy. Majú jasné danú štruktúru v ktorej je zdôvodnená potrebnosť programu, popísaná stratégia na dosiahnutie stanovených cieľov, vysvetlené zloženie, finančné zaistenie a popísané úlohy inštitúcií zapojených do riadenia operačného programu. Operačné programy sa delia na prioritné osy, ktoré sa skladajú z oblastí podpory a oni ďalej môžu obsahovať podoblasti podpory. Zaradenie operačných programov do štruktúry strategických dokumentov zobrazuje nasledujúci obrázok.

Obrázok 3 Zaradenie operačných programov do štruktúry strategických dokumentov (MMR, 2014f)

Operačné programy sú pre obdobie 2007 - 2013 rozdelené do niekoľkých skupín. V celkovom počte 26 OP sú určité zamerané tematicky podľa jednotlivých oblastí, zemepisne podľa regiónov súdržnosti, dva programy sú určené čisto len pre Prahu, iné programy sa zaoberajú cezhraničnou, medziregionálnou spoluprácou. (MMR, 2014f)

4.1.1 Tematické operačné programy

Pôvodný návrh tematických operačných programov sa ustálil na čísle 24, kedy každé ministerstvo chcelo riadiť vlastný OP a tie sa navzájom prelínali. Tento návrh Európskou komisiou neprešiel a nasledovalo komplikované vyjednávanie medzi ČR a EK, ktoré spôsobilo oneskorenie schválenia NSRR a teda aj OP. (Hájek a Novosák, 2010)

Nakoniec vzniklo osem tematických programov a týkajú sa celého územia Českej republiky okrem hlavného mesta Prahy.

Integrovaný operačný program (IOP)

Integrovaný operačný program sa zaoberá riešením spoločných regionálnych problémov v oblasti verejnej správy, v jej infraštruktúre, službách a územnom rozvoji. Medzi hlavné ciele operačného programu patrí modernizácia verejnej správy s rozvojom informačných technológií, zvýšenie kvality a dostupnosti verejných služieb spolu so zvýšením celkovej životnej úrovne a atraktivity ČR pre zahraničných investorov. Patrí k viac cieľovým operačným programom a celkovo je na neho vymedzených 1,6 mld. eur. (MMR, 2014h)

Operačný program Doprava (OP D)

Na operačný program Doprava ako na najväčší zo všetkých programov je vyčlenených celkom 5,8 mld. eur, je financovaný z ERDF a Kohézneho fondu. OP Doprava je zameraný hlavne na skvalitnenie infraštruktúry, prepojenie cestnej, riečnej a železničnej dopravy. V oblasti cestnej dopravy majú investície celorepublikový význam a podporujú rekonštrukcie ciest od I. triedy vyššie. Je z neho podporovaná aj modernizácia pražského metra. (MMR, 2014ch)

Operačný program Podnikanie a inovácie (OP PI)

Operačný program sa zameriava na rozvoj podnikateľského prostredia. Podporuje existujúce firmy, a v nich rozvoj nových technológií a infraštruktúry, taktiež podporuje vznik nových podnikov. Pre svoje účely môže využiť prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v celkovej výške 3,1 mld. eur. (MMR, 2014k)

Operačný program Životné prostredie (OP ŽP)

Tento program sa zameriava na zlepšenie kvality životného prostredia a kvalitu zdravia obyvateľstva. Rieši environmentálne problémy a snaží sa pomôcť zlepšiť stav ovzdušia, vôd a pôdy. Dáva si za cieľ aj lepšiu informovanosť o environmentálnych problémoch. Bojuje proti priemyselnému znečisteniu, podporuje starostlivosť o krajinu a obnoviteľné

zdroje. Je financovaný z ERDF a Kohézneho fondu s celkovou alokáciou na program vo výške 4,9 mld. eur. (MMR, 2014g)

Operačný program Výskum a vývoj pre inovácie (OP VaVPI)

Ako štvrtý najväčší program s financiami z ERDF vo výške 2 mld. eur podporuje najmä budovanie a vybavovanie výskumných pracovísk novými technológiami. Sústreďuje sa na proinovačný potenciál ČR a spoluprácu so súkromným sektorom.

Operačný program Ľudské zdroje a zamestnanosť (OP LZZ)

Pre tento operačný program je spôsobilým územím aj pre hlavné mesto Prahu a cieľ Regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti v oblastiach aktívnej politiky trhu práce, modernizácie verejnej správy a služieb. Financovaný je z Európskeho sociálneho fondu vo výške takmer 1,9 mld. eur. Priority tohto OP sú zamerané na znižovanie nezamestnanosti, začleňovanie sociálne vylúčeného obyvateľstva späť do spoločnosti a pracovného procesu a zvyšovanie kvality verejnej správy. (MMR, 2014i)

Operačný program Technická pomoc (OPTP)

Operačný program Technická pomoc sa má starať o efektívne riadenie, kontrolu, sledovanie a vyhodnocovanie realizácie Národného strategického a referenčného rámca. Zabezpečuje aktivity súvisiace s riadením operačných programov. Financovaný je z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a celkovo je na neho vyčlenených približne 229 miliónov eur. (MMR, 2014j)

Operačný program Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť (OP VK)

Operačný program sa zameriava na skvalitňovanie a modernizáciu systémov počiatočného, terciárneho aj ďalšieho vzdelávania a ich vzájomné prepojenie do komplexného systému celoživotného vzdelávania. Patrí medzi OP ktorého spôsobilým prijímateľom je aj hlavné mesto Praha. Financovaný je z Európskeho sociálneho fondu a výška prístupných finančných prostriedkov je 1,8 mld. eur. (MMR, 2014l) Tento program bude podrobnejšie rozobraný v nasledujúcej kapitole, ktorá položí základ pre praktickú časť tejto práce.

4.1.2 Regionálne operačné programy (ROP)

Aj keď sa názory hlavných aktérov líšili a boli nezhody ohľadom toho, či pristúpiť na jediný Regionálny operačný program na národnej úrovni, alebo dať prednosť väčšiemu počtu ROP pre každý región zvlášť, bol nakoniec zvolený regionálny prístup. Tento krok sa uká-

zal ako správny po tom, čo sa vyvíjalo množstvo čerpania prostriedkov a zo strany Komisie bola ocenená kvalita ROP. (Hájek a Novosák, 2010)

Dohromady je sedem ROP, podľa regiónov súdržnosti (chýba medzi nimi len Praha). S pridelenou čiastkou 4,66 mld. eur. Pre túto prácu nie je potrebné sa nimi hlbšie zaoberať, preto budú len vymenované :

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Juhovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Stredná Morava
- ROP NUTS II Juhozápad
- ROP NUTS II Stredné Čechy

(MMR, 2014o)

Programy pre Prahu

Praha ako región jediný spadajúci do cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť má pre seba dva samostatné operačné programy.

Prvým je Praha Adaptabilita určený k podpore neinvestičných projektov zameraných na vzdelávanie, sociálnu integráciu, podporu zamestnanosti a ľudských zdrojov vo výskume a vývoji. (MMR, 2014m) Praha Konkurencieschopnosť je druhým programom určeným na podporu investičných projektov zameraných na verejnú dopravu, informačné a komunikačné technológie, podnikanie a životné prostredie v Prahe. (MMR, 2014n)

Európska územná spolupráca

Pod cieľom Európskej územnej spolupráce sú schvaľované projekty pod deviatimi operačnými programami a pripadajú na nich necelé 0,4 mld. eur. OP Cezhraničná spolupráce ČR – Bavorsko, ČR – Poľsko, ČR – Rakúsko, ČR – Sasko, ČR – Slovensko. OP Medziregionálna spolupráca týkajúca sa všetkých štátov EU, Nórska a Švajčiarska. OP Nadnárodnej spolupráce týkajúca sa ČR, Rakúska, Poľska, časť Nemecka, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, časť Talianska a z nečlenských krajín časť Ukrajiny. Do Siet'ového operačného programu ESPON 2013 sú zahrnuté všetky členské štáty, Nórsko, Švajčiarsko, Lichten-

štajnsko, Island a kandidátske štáty EÚ. Sieťový operačný program INTERACT II sa týka len členských štátov. (MMR, 2014o)

5 OPERAČNÝ PROGRAM VZDELÁVANIE PRE KONKURENCIESCHOPNOSŤ

Operačný program Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť je vypracovaný v súlade so strategickými dokumentmi ČR. Priamo vychádza z Národného strategického referenčného rámca pre roky 2007 – 2013 a opiera sa o Národný plán rozvoja. Medzi dokumenty, s ktorými musí byť OP VK ďalej v súlade a rešpektovať ich patria: Strategické obecné zásady SOZS, Zdelenia Komisie Rade a Európskemu parlamentu – Integrované smery pre rast a zamestnanosť a nariadenia o Európskom sociálnom fonde. Prostredníctvom Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť by malo dochádzať k zvyšovaniu úrovne vzdelanosti cez nastavenie moderného, flexibilného a kvalitného systému vzdelávania. Pre dlhodobú konkurencieschopnosť Českej republiky je dôležité mať kvalifikovanú a adaptabilnú pracovnú silu. rekvalifikáciou. Trh práce postupne po pracovnej sile začína vyžadovať viac, nielen odbornú kvalifikáciu, ale aj jazykové znalosti, ovládanie a využívanie informačných a komunikačných technológií. Rozvoj a predlžovanie aktívneho života do budúcnosti povedú ku kladeniu dôrazu na ďalšie vzdelávanie a prispôsobovanie programov potrebám strednej a staršej generácie. (OP VK. In: Rozhodnutie EK o schválení OP VK. 2013)

Už bolo spomenuté, že OP VK patrí medzi viaccielové, ale len u aktivít, pri ktorých je žiaduce aby ich realizácia platila pre celé územie ČR. Sú to aktivity systémového charakteru a zasahujúce počiatkové, terciárne aj ďalšie vzdelávanie s jednotnou realizáciou a riadením na území celej ČR. Spadajú pod to prioritné osy 4 a 5.

Globálny cieľ

Globálny cieľ OP VK pre roky 2007 – 2013 vo všetkých dokumentoch definovaný ako rozvoj vzdelanostnej spoločnosti za účelom posilnenia konkurencieschopnosti ČR prostredníctvom modernizácie systémov počiatkového, terciárneho a ďalšieho vzdelávania, ich prepojenia do komplexného systému celoživotného učenia a zlepšenia podmienok vo výskume a vývoji. (OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Špecifické ciele

Aby bolo jednoduchšie dosiahnuť globálneho cieľa, boli vytvorené špecifické ciele. Dohromady tvoria konzistentný celok obsahového zamerania prioritných ôs OP VK.

Špecifickými cieľmi OP VK sú:

1. Rozvoj a skvalitňovanie počiatocného vzdelávania s dôrazom na zlepšenie kľúčových kompetencií absolventov pre zvýšenie ich uplatniteľnosti na trhu práce a zvýšenie motivácie k ďalšiemu vzdelávaniu.
2. Inovácie v oblasti terciárneho vzdelávania smerom k prepojeniu s výskumnou a vývojovou činnosťou, väčšej flexibilitate a kreativitave absolventov uplatniteľných v znalostnej ekonomike, k zatriaktivneniu podmienok pre výskum a vývoj a k vytvoreniu komplexných a efektívnych nástrojov, ktoré by podporovali inovačný proces ako celok.
3. Posilnenie adaptability a flexibility ľudských zdrojov ako základného faktoru konkurencieschopnosti ekonomiky a udržateľného rozvoja ČR prostredníctvom podpory ďalšieho vzdelávania ako na strane ponuky tak aj dopytu.
4. Vytvorenie moderného, kvalitného a efektívneho systému celoživotného učenia prostredníctvom rozvoja systému počiatocného, terciárneho a ďalšieho vzdelávania vrátane prepojenia týchto jednotlivých častí systému celoživotného učenia.

(OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

5.1 Prioritné osy

Prioritné osy sa zameriavajú na podporu špecifických cieľov OP VK. Spolu s Technickou pomocou je prioritných ôs päť.

Prioritná osa 1 – Počiatocné vzdelávanie

Je zameraná na nastavenie samotného systému počiatocného vzdelávania tak, aby bol akceptovaný rovný prístup na podporu kľúčových zručností, u pedagogických pracovníkov zaistená kvalita vzdelávania a u jednotlivcov zohľadnený individuálny talent, aby na trhu práce bola zvýšená uplatniteľnosť absolventov spolu s dosiahnutím pozitívneho prístupu k ďalšiemu vzdelávaniu.

Oblasti podpory:

- 1.1 Zvyšovanie kvality vo vzdelaní
- 1.2 Rovné príležitosti detí a žiakov, vrátane tých so špeciálnymi vzdelávacími potrebami
- 1.3 Ďalšie vzdelávanie pracovníkov škôl a školských zariadení
- 1.4 Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie na základných školách

1.5 Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie na stredných školách

(OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Prioritná osa 2

Zaoberá sa terciárnym vzdelávaním, výskumom a vývojom , jeho modernizáciou spolu so zatraktívnením systému vyššieho odborného vzdelávania a aj oblasti výskumu a vývoja. Zameriava sa aj na upevňovanie partnerstva a sietí medzi verejným a súkromným sektorom. Snaží sa o naplnenie druhého špecifického cieľa.

Oblasti podpory

2.1 Vyššie odborné vzdelávanie

2.2 Vysokoškolské vzdelávanie

2.3 Ľudské zdroje vo výskume a vývoji

2.4 Partnerstvo a siete

(OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Prioritná osa 3

Cieľom je posilniť stabilitu a flexibilitu ľudských zdrojov ako základného faktoru konkurencieschopnosti ekonomiky a udržateľného rozvoja ČR prostredníctvom podpory ďalšieho vzdelávania na strane ponuky aj dopytu.

Oblasti podpory

3.1 Individuálne ďalšie vzdelávanie

3.2 Podpora ponuky ďalšieho vzdelávania

(OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Prioritná osa 4

Skladá sa z dvoch častí kedy 4a je Systémovým rámcom celoživotného učenia so zameraním na cieľ Konvergencie a 4B sa zameriava na cieľ Regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti. Obe prioritné osy majú identický obsah. Cieľom je financovanie národných systémových aktivít podporujúcich budovanie systémov na úrovni počiatocného, terciárneho aj ďalšieho vzdelávania na celom území ČR.

Má jednu oblasť podpory zahŕňajúci 4.1 Systémové celoživotné učenie

(OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Prioritná osa 5

Rozdeľuje sa podobne ako predchádzajúca osa, podľa toho či podiel aktivít zahŕňa cieľ Konvergencie pre 5a, alebo cieľ Regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti pre 5b. Všeobecným cieľom týchto prioritných ôs je podpora efektívneho riadenia a implementácie OP VK.

Oblasti podpory:

5.1 Riadenie, kontrola, monitorovanie a hodnotenie programu

5.2 Informovanosť a publicita programu

5.3 Absorpčná kapacita subjektov implementujúcich program

(OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Všetky prioritné osy aj s oblasťami podpory sú uvedené v nasledujúcej tabuľky spolu s ich percentuálnym podielom na celej alokácii pre tento operačný program. Z tabuľky vyplýva, že najviac prostriedkov je alokovaných na prioritnú osu dva a podporu vysokoškolského vzdelávania, nielen študentov, ale aj vyučujúcich. Prvá osa má alokáciu nižšiu len o málo, no z tejto osy môžu čerpať aj individuálne projekty, ale aj globálne granty.

Číslo prioritní osy / oblasti podpory	Název prioritní osy/oblasti podpory	Podíl na celkové alokaci v %
1	Počáteční vzdělávání	37,6
1.1	Zvyšování kvality ve vzdělávání	13,5
1.2	Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	6,0
1.3	Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení	6,2
1.4	Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách	8,9
1.5	Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách	3,0
2	Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	38,
2.1	Vyšší odborné vzdělávání	0,5
2.2	Vysokoškolské vzdělávání	15,1
2.3	Lidské zdroje ve V&V	15,6
2.4	Partnerství a sítě	6,9
3	Další vzdělávání	10,6
3.1	Individuální další vzdělávání	3,2
3.2	Podpora nabídky dalšího vzdělávání	7,4
4a,b	Systémový rámec celoživotního učení	9,8
4.1a,b	Systémový rámec celoživotního učení	9,8
5a,b	Technická pomoc	4,0
5.1a,b	Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu	3,7
5.2a,b	Informovanost a publicita programu	0,2
5.3a,b	Zvýšení absorpční kapacity	0,1

Tabuľka 2 Podiel prioritných ôs a oblastí podpory na celkovej alokácii (MMR,2013r)

Uznesením vlády České republiky č. 175/2006 bolo výkonom Riadiaceho orgánu Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť poverené Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy. MŠMT teda plne zodpovedá za postup na základe predpisov EÚ a národných noriem a zabezpečenie správneho a efektívneho riadenia programu. Riadiaci orgán je metodicky podporovaný Národným orgánom pre koordináciu NSRR, ktorý vydáva pokyny a odporúčenia.

Všetky orgány podieľajúce sa na implementácii OP VK majú povinnosť hlásiť Riadiacemu orgánu (RO) zistené podozrenia na nezrovnalosti. (OP VK. In: Rozhodnutie EK o schválení OP VK. 2013)

Sprostredkujúce subjekty

Riadiaci orgán deleguje niektoré zo svojich úloh na sprostredkujúce subjekty. V OP VK sa tak stáva pri globálnych grantoch v prioritných osách 1 a 3, kedy úlohu sprostredkujúcich subjektov plní 13 krajov. Rozsah delegovaných činností je stanovený cez písomnú dohodu. Kraje musia preukázať vlastnú pripravenosť na plnenie delegovaných úloh a zaistenie administratívnej kapacity. Jedná sa najmä o úlohy ohľadom výberu, monitorovania a kontroly

projektov, overovania žiadostí o platbu a zaistenie zodpovedajúcej informovanosti príjemcov o možnostiach financovania, ale taktiež o propagáciu. Riadiaci orgán však naďalej zostáva zodpovedný za implementáciu OP VK.

Platobným a certifikačným orgánom je pre OP VK Národný fond Ministerstva financií poverený na základe uznesenia vlády.

Na základe nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, požiadaviek EK na monitorovanie programov spolufinancovaných z fondov EU, Národného rámca politiky súdržnosti, požiadavky platobného a certifikačného orgánu Ministerstva financií a podľa uznesenia vlády č. 198/2006 bol k 1. januáru 2007 pripravený monitorovací systém Central (MSC2007). MSC2007 slúži Riadiacemu orgánu, PCO ale aj iným subjektom implementačnej štruktúry na efektívne sledovanie priebehu realizácie projektov v rámci OP VK a ako nástroj na riadenie programu. (OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

MSC2007

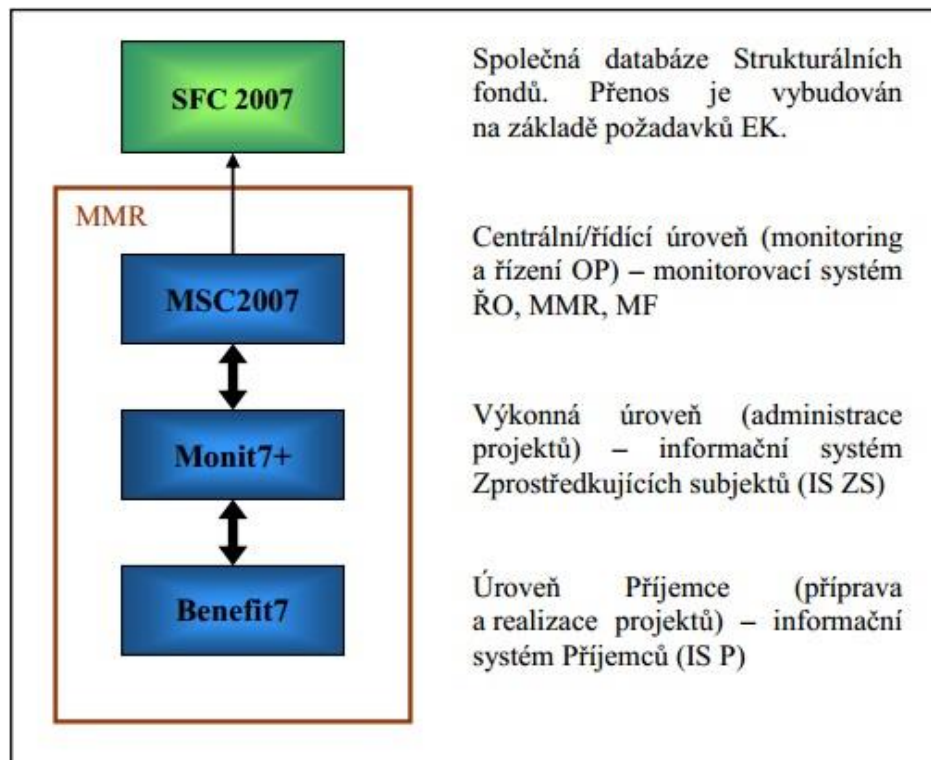
MSC2007 je v prevádzke na technických prostrediach Ministerstva pre miestny rozvoj. Cez odbor správy monitorovacieho systému MMR je zabezpečovaný vývoj, prevádzka, údržba a podpora užívateľov. Systém umožňuje centrálny vecný a finančný monitoring programov a projektov, realizáciu finančných tokov a elektronickú výmenu dát s inými informačnými systémami ministerstiev. (OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Monit7+

Monit7+ je informačný systém používaný na riadenia a administráciu projektov používaný Riadiacim orgánom, ktorý má zodpovednosť za jeho správu, ale aj sprostredkujúcimi subjektmi. Riadiaci orgán informuje Národný orgán pre koordináciu a EK o jednotlivých krokoch realizácie počas celej doby priebehu programu a jednotlivých projektov. (OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Benefit7

Benefit7 je určený k podpore výkonných funkcií monitorovacieho systému Štrukturálnych fondov a Fondu súdržnosti realizovaných na úrovni jednotlivých príjemcov. V prevádzke funguje ako webová žiadosť na technickej infraštruktúre Ministerstva pre miestny rozvoj, ktoré ho bude ďalej prepájať s ďalšími systémami a dáta budú medzi rôzne úrovne pravidelne predávané. Vzájomná previazanosť a programov je vidieť aj z nasledujúceho obrázka. (OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Obrázok 4 Úrovne monitorovacieho systému fondov EÚ (OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)

Pravidlo $n + 3 / n + 2$

Podľa tohto pravidla, ktoré by malo zabezpečiť plynulosť čerpania finančných prostriedkov z fondov Európskej únie, musí byť alokácia podpory vyčerpaná buď v nasledujúcich troch, alebo dvoch rokoch. V praxi to znamená, že pre alokácie rokov 2008, 2009, 2010 platí pravidlo vyčerpania do nasledujúcich troch rokov a pre alokácie rokov 2011, 2012 a 2013 do dvoch rokov. Automatické zrušenie záväzkov nastane v prípade nevyčerpania prostriedkov z alokácie do konca daného roku. O nevyčerpané prostriedky bude znížená alokácia na daný rok. V roku 2013 nastáva súbeh oboch pravidiel. Pre alokáciu 2010 s pravidlom $n+3$ a alokáciu 2011 s pravidlom $n+2$, v tomto období by jednotlivé OP mali mať certifikované výdaje vo výške približne 65 % celkovej alokácie OP. (MMR, 2014r)

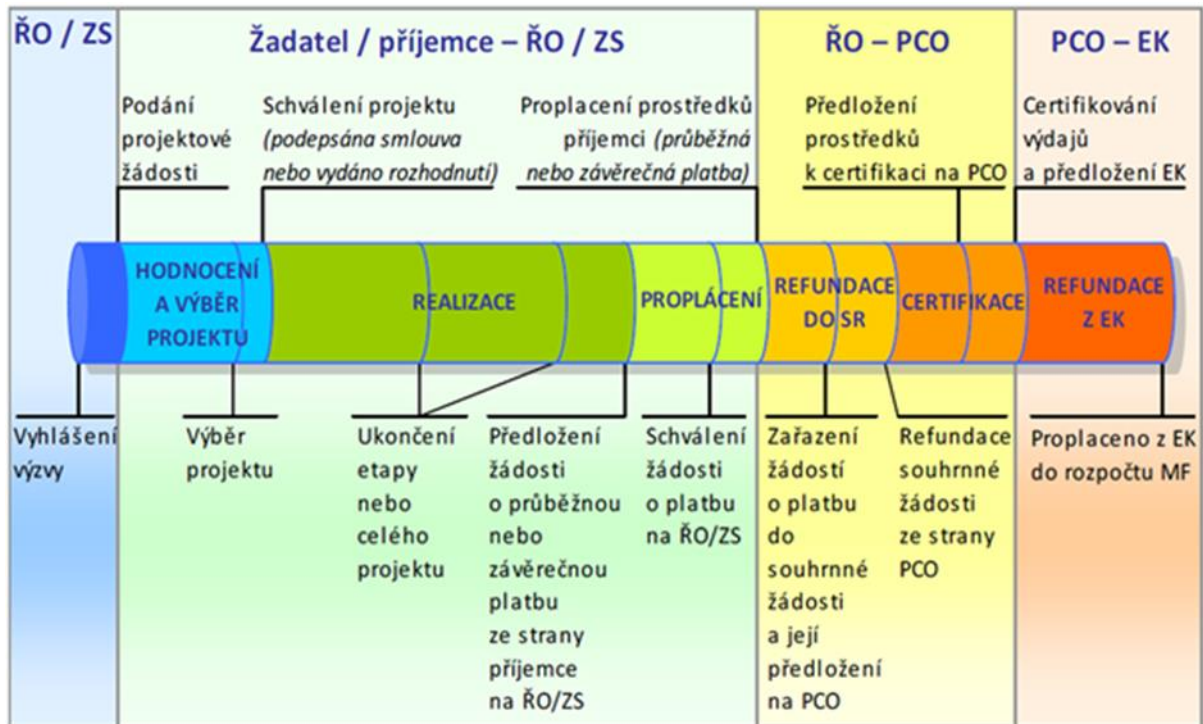
II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 SÚHRNNÉ ČERPANIE OP VK

Na začiatok by bolo dobré vysvetliť priebeh čerpania prostriedkov v fondov Európskej únie. Po tom, čo je schválený operačný program a jeho alokácia na jednotlivé prioritné osy a oblasti podpory výzvy vyhlasuje Riadiaci orgán alebo sprostredkujúci subjekt (v rámci globálnych grantov). Každá výzva v sebe obsahuje popis globálneho cieľa, aj prioritnej osy spolu s činnosťami v oblasti podpory, ktoré podporuje. Vo výzve je stanovený aj limit finančnej podpory, formálne aj obsahové kritéria výberu projektu, termíny podania žiadostí, ale aj do kedy musí byť projekt ukončený a iné. Po tom, čo je výzva vyhlásená môžu žiadatelia podávať projektové žiadosti, pri OP VK sa na vypracovanie žiadosti používa už spomínaný program Benefit7. Ministerstvo školstva vydáva a neustále aktualizuje Príručku pre žiadateľov, v ktorá slúži na vysvetlenie a navádza žiadateľov k správne vyplneniu. Následne sa z množstva žiadostí vyberajú tie, ktoré najlepšie splnili podmienky stanovenej výzvy, kritérií a horizontálnych tém. S vybranými žiadateľmi sa podpíše zmluva a stávajú sa z nich príjemcovia.

Príjemcovia pravidelne predkladajú sprostredkujúcemu subjektu monitorovacie správy a žiadosti o platbu, časové intervaly sú stanovené zmluvou a najčastejšie sú odovzdávané v trojmesačných cykloch. Pre prijímateľov sú taktiež vydávané a neustále upravované príručky, ktoré bližšie vysvetľujú podmienky stanovene zmluvou a dávajú príjemcovi návod ako čerpať čo najefektívnejšie a bez chýb. Po posúdení žiadosti o platbu, skontrolovaní výdavkov a hospodárenia je žiadosť schválená, úplne, čiastočne alebo vôbec.

Ak by behom obdobia realizácia prišlo k hrubému porušeniu podmienok zmluvy je možné zo strany poskytovateľa od zmluvy odstúpiť. Pokiaľ sú do žiadosti o platbu zahrnuté financie, ktoré nie sú spôsobilé a v rozpore so zmluvou, či zákonmi, býva žiadosť o platbu krátená a musí sa hlásiť na príslušnom úrade pre podozrenie na porušenie rozpočtovej kázně. Čiastkové žiadosti o platbu sa stávajú následne súčasťou súhrnnej žiadosti, ktorá je predkladaná platobnému a certifikačnému orgánu. Žiadosti sa kontrolujú ešte pred odoslaním na PCO, ktorý ich znovu posudzuje a následne refunduje. Po tom, čo prostriedky prejdú certifikáciou na úrovni PCO sú predložené Európskej komisii, tá po ich preskúmaní financie poskytne na účet Ministerstva financií.

Obrázok 5 Schéma postupu pri schvaľovaní projektu

Od projektovej žiadosti je k úspešne realizovanému projektu dlhá cesta, snáď to pomohlo priblížiť aj predchádzajúce vysvetlenie ako sa postupuje, než sú prostriedky z Európskej komisie skutočne preplatené. Okrem neustálych administratívnych kontrol monitorovacích správ a žiadostí o platbu prebiehajú aj kontroly na mieste. Kontrolu na mieste majú právo vykonať všetky inštitúcie zapojené do implementačnej štruktúry OP VK.

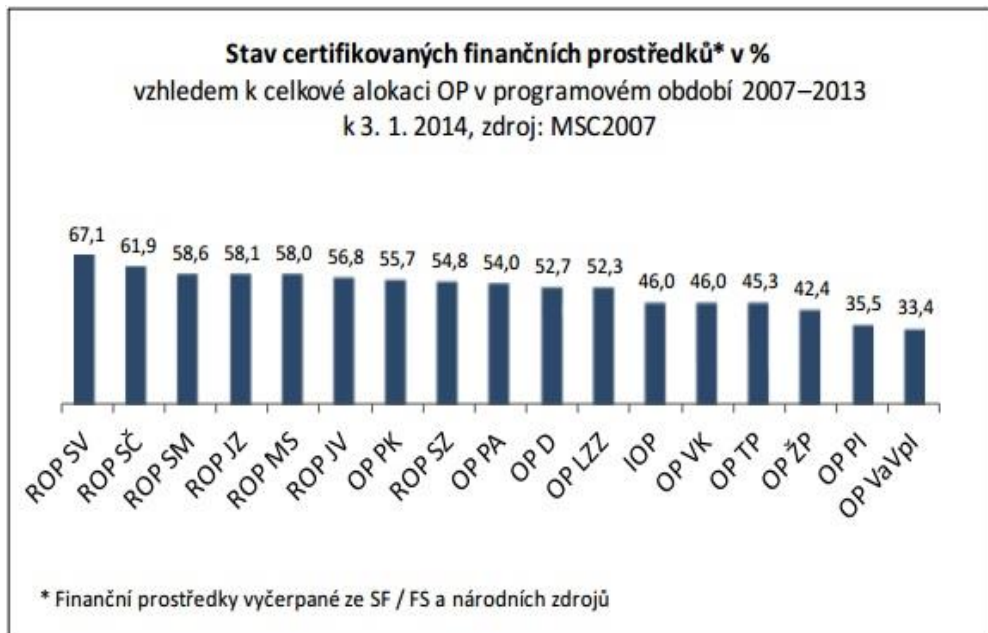
V teoretickej časti bolo spomenuté, že do konca roku 2013 mali operačné programy za úlohu mať certifikované výdaje vo výške aspoň 65 % celkovej alokácie. Mesačná monitorovacia správa MMR za všetky operačné programy vydaná k 31.12.2014 sa v jednej tabuľke venuje tejto podmienke a tomu, či ju OP splnili. Tabuľka je uvedená nižšie a je z nej zreteľné, že z tematických operačných programov plán splnili len dva OP Doprava (v časti financovanej z ERDF) a OP Podnikanie a inovácie. Niektoré programy si k splneniu podmienok pomohli využitím predbežných platieb, iné aj s pomocou veľkých projektov, ktoré predložili k schváleniu. Operačnému programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť sa limit čerpania splniť nepodarilo ani pre jeden z cieľov.

OP, které splnily limit čerpání v roce 2013 bez využití předběžných plateb:	
OP Doprava (ERDF)	OP Přeshraniční spolupráce Česká republika–Polsko
ROP Severovýchod	OP Podnikání a inovace
ROP Jihovýchod	ROP Střední Čechy
OP, které splnily limit čerpání v roce 2013 s využitím předběžných plateb:	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 1)	ROP Severozápad
ROP Moravskoslezsko	ROP Střední Morava
ROP Jihozápad	OP Praha–Konkurenceschopnost
OP Praha–Adaptabilita	
OP, které splnily limit čerpání v roce 2013 s využitím předběžných plateb a současně ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení:	
OP Doprava (FS)	OP Výzkum a vývoj pro inovace
Integrovaný OP (cíl 1)	
OP, které limit čerpání v roce 2013 nesplnily:	
OP Životní prostředí (ERDF, FS)	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (cíl 1, cíl 2)
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 2)	Integrovaný OP (cíl 2)
OP Technická pomoc (cíl 1, cíl 2)	

Tabuľka 3 Splnenie pravidla n+3/n+2 (MMR, 2014r)

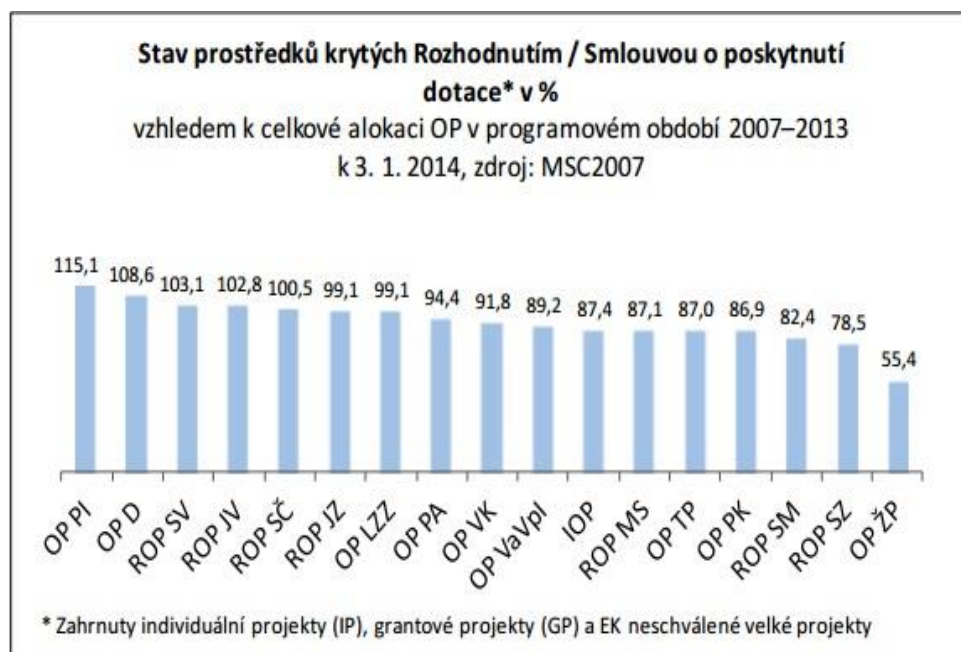
K 24.4.2014 bolo množstvo certifikovaných výdajov predložených Európskej komisii vo výške 51,14 %. Z celého operačného programu by hranicu splnila len prioritná osa počiatočného vzdelávania, ktorá má mieru certifikovaných výdajov predložených EK vo výške 63 %. Najviac zaostávajú výdaje u prioritnej osy číslo 2. Podľa monitorovacej správy Ministerstva pre miestny rozvoj usiluje MMR – NOK o využitie článku, ktorý sa týka zohľadnenia pri plnení limitov aj situáciu finančnej krízy, minuloročných povodní a pozastavených projektov, kvôli prebiehajúcim súdnym konaniam. Situácia sa pre Českú republiku skomplikovala aj vzhľadom na oslabenie kurzu koruny, čo prinieslo do operačných programov viac financií, vzhľadom k tomu, že alokácie sú vyčíslené v eurách.

14. 1. 2014 zástupca ministra školstva pre riadenie operačných programov pán Michal Zorálek uviedol, že je z celkovým čerpaním programu spokojný, pretože pravidlo n+3/n+2 bolo splnené z 89 % , čo je o mnoho optimistickejšie číslo, než sa pôvodne očakávalo. Očakávaná strata mala byť vo výške 5 miliárd, ale podarilo sa ju znížiť na 2,8 miliardy korún. (OP VK, 2014)

Graf 1 Stav certifikovaných finančních prostředků v % (MMR, 2014r)

V predchádzajúcom grafe sú zobrazené skutočnosti, ktoré priamo vyplývajú z tabuľky číslo 3. Graf nám ukazuje skutočný stav certifikovaných prostriedkov v percentách v porovnaní všetkých operačných programov. OP VK sa v tomto porovnaní nachádza skôr na konci so 46 %.

Graf 2 Stav schválených projektů v % (MMR, 2014r)

V celkovom zhodnotení všetkých projektov sa OPVK umiestnil približne v polovici. Pre porovnanie bude ďalej použitý údaj z 24.4.2014 naproti údajom z monitorovacej správy zo

začiatku roku. U projektov môžeme vidieť, že je v rámci zmlúv zahrnutých viac prostriedkov, než je celková alokácia na projekt. Dalo by sa to vysvetliť tým, že sa predpokladá pri väčšine projektov príde k nezrovnalostiam, ktoré znížia výšku prostriedkov, ktoré budú príjemcovi zaplatené, tiež je určité percento projektov od ktorých sa odstúpi, alebo môžu byť projekty dofinancované z náhradných zdrojov. K 24.4.2014 dosahovala celková výška prostriedkov krytých zmluvou hodnotu 105,95%. V nominálnej hodnote sa jedná o čiastku vo výške 51 824 443 335,53 Kč.

7 ANALÝZA PROJEKTOV PODĽA PRIORITNÝCH ÔS

Monitorovacie systémy dobre evidujú čerpanie finančných prostriedkov z OP VK podľa prioritných ôs. Je možné sa zamerať buď finančnú stránku alebo vecnú stránku. Predchádzajúca kapitola už hodnotila finančné čerpanie OP VK, preto sa táto kapitola bude zamerať skôr na množstvo podaných projektových žiadostí a schválených projektov.

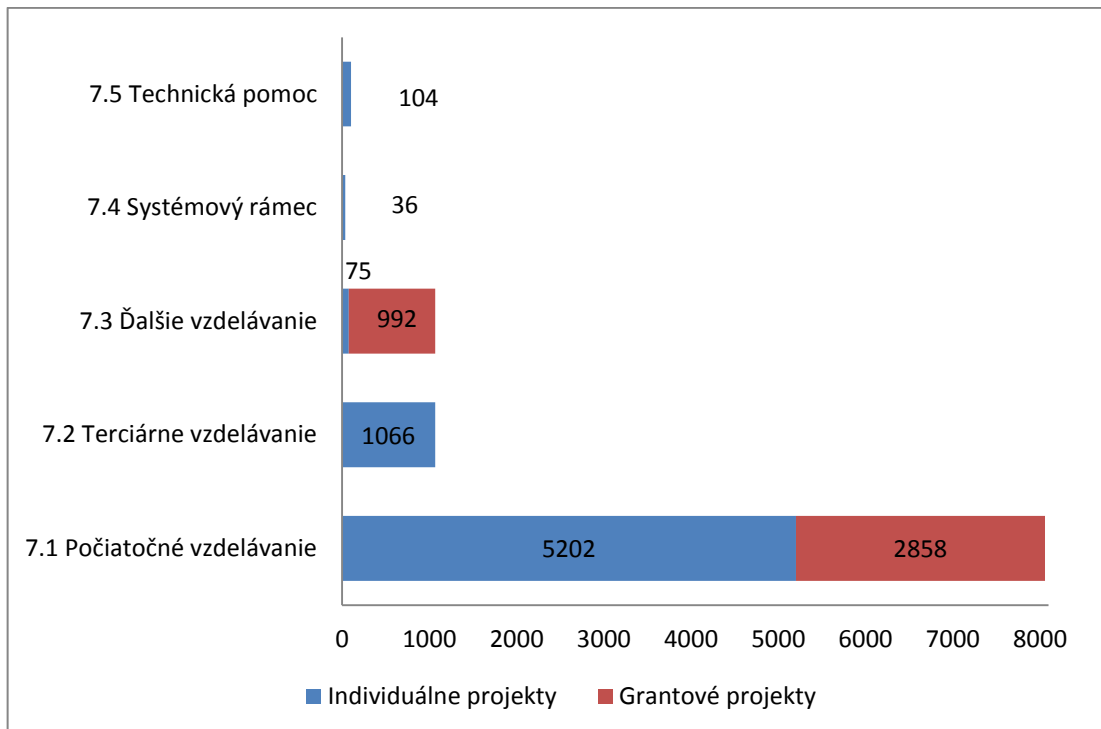
Prioritná osa	Prostriedky schválené v zmluvách	Podiel čerpania	Všetky žiadosti	Vydané projekty	Podiel projektov v %
7.1	20 692 429 246,50 Kč	42,30%	16380	8060	49,21 %
7.2	20 011 787 508,88 Kč	40,91%	2730	1066	39,05 %
7.3	4 742 628 010,25 Kč	9,70%	3932	1067	27,14 %
7.4a,b	4 112 742 052,26 Kč	8,41%	47	36	76,60 %
7.5a, b	2 264 856 517,64 Kč	4,63%	114	104	91,23 %
7 OP VK celkom	51 824 443 335,53 Kč	105,95%	23203	10333	44,53 %
Celková alokácia	48 914 056 947,17 Kč	100%			

Tabuľka 4 Alokácie podľa prioritných ôs (vlastné spracovanie)

Tabuľka číslo 4 ukazuje posun Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť, ktorému sa na základe podpísaných zmlúv podarilo uzavrieť projekty na viac peňazí ako je finančná alokácia programu. No ako bolo spomínané v predchádzajúcej kapitole, je tu veľká pravdepodobnosť, že nakoniec podiel čerpania nebude presahovať 100% hranicu. V tabuľke sa počíta už so zmenenými alokáciami na základe oslabenia českej koruny.

Pri porovnaní tejto tabuľky s tabuľkou číslo 2, vidíme zmenu podielu čerpania, najmä u prvých dvoch prioritných os, na ktoré je alokovaných najviac financií. OP VK sa prispôbil priebehu čerpania a nevyčerpané prostriedky z os 3 a 4 zahrnul do prvých dvoch os.

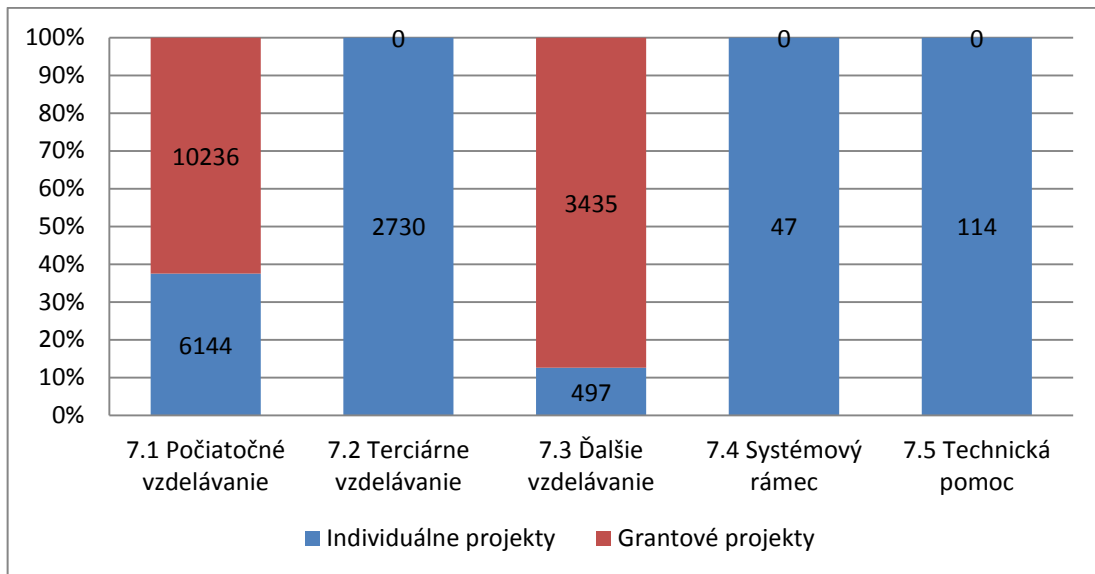
V prípade podaných žiadostí je vidieť koľko z nich bolo nakoniec schválených aj v percentuálnom podiele. Pomerne najviac žiadostí nebolo uznaných v prioritnej ose 3 a naopak najviac ich uznaných je pri Technickej pomoci. V ďalších grafoch bude viac rozobraný práve vzťah projektových žiadostí a schválených projektov.

Graf 3 Celkové množstvo schválených projektov (Vlastné spracovanie)

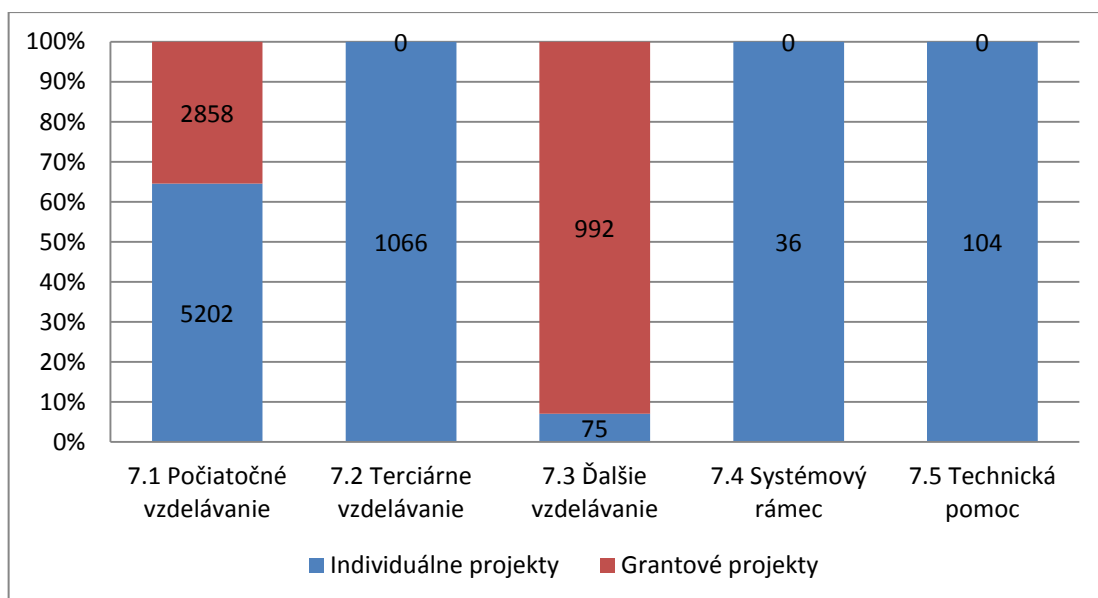
Do grafu je prenesený stĺpec 5 tabuľky číslo 4, množstvo schválených projektov, ktoré sú rozobrané podľa typu projektu. Grafické znázornenie poskytuje lepšie uvedenie si množstva projektov a ich pomer navzájom.

Nasledujúce grafy podrobnejšie rozoberajú jednotlivé pomery grantových a individuálnych projektov pri celkovom množstve podaných projektových žiadostí a následne schválených projektov. Či je priama úmera medzi množstvom podaných žiadostí a tým koľko projektov je v ktorej prioritnej ose schválených, či sa berie ohľad na vysoký záujem a je mu množstvo projektov prispôbených, alebo nie.

Graf 4 Vzájomný pomer individuálnych a grantových projektov pri projektových žiadostiach (Vlastné spracovanie)

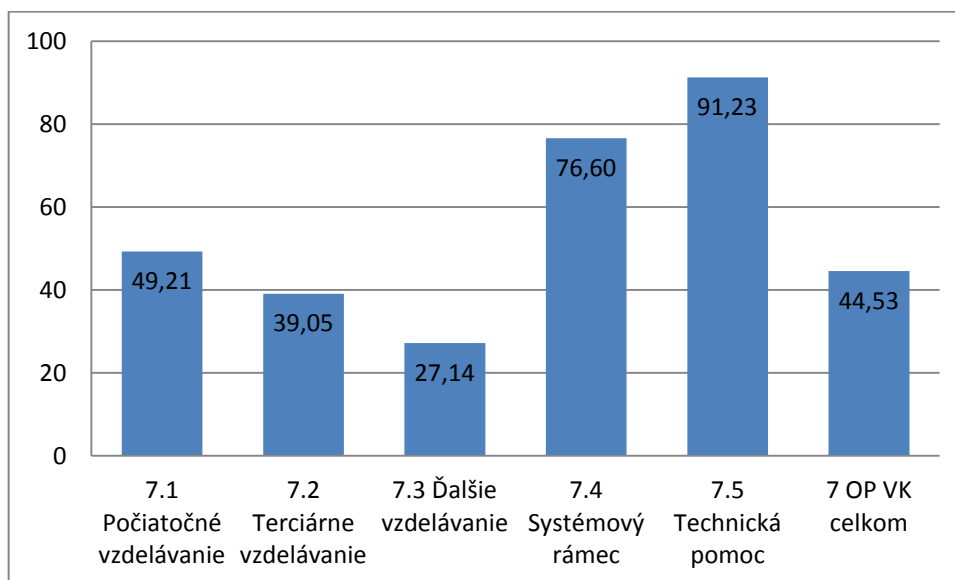
U prioritných ôs, ktoré sa týkali aj globálnych grantov, tie mali značne navrch v množstve žiadostí, čo je spôsobené aj zjednodušením projektových žiadostí GG oproti individuálnym projektom. Pri IP je zaujímavé sledovať koľko projektov je postúpených k podpisaniu zmluvy vzhľadom z celkového počtu projektových žiadostí. Viac ako 60 % u prioritnej osy 1 a u osy 3 viac ako 85 % podaných žiadostí je v rámci GP. Zaujímavý však je pohľad nezachovania tohto pomeru v rámci schválených projektov.

Graf 5 Vzájomný pomer individuálnych a grantových projektov pri schválených projektoch (Vlastné spracovanie)

Predchádzajúci graf nám ukazuje všetky projekty so schváleným rozhodnutím rozdelené podľa prioritných ôs. Do grafu sú jednak pre každú osu zakomponované počty schválených projektov, ale tieto hodnoty sú medzi sebou dané do percentuálneho pomeru. Takto je zreteľne vidieť, ktoré projekty boli uprednostnené. Zatiaľ čo pri osách 2, 4 a 5 je situácia jednoduchá, keďže u nich existuje čerpanie len cez individuálne projekty pri osách 1 a 3 je viditeľný jasný nepomer.

Pri počiatočnom vzdelávaní sa schválené projekty skladajú zo 64,5 % z projektov individuálnych. Na toto rozdelenie nemal vplyv počet žiadostí, pretože tých prišlo len o približne tisíc viac, než bolo schválených projektov. Žiadatelia v tomto prípade mali veľký predpoklad úspechu v prípade podania správne vyplnenej žiadosti, že ich projekt bude schválený. Opačný problém mali žiadatelia pod hlavičkou globálnych grantov, pretože v tomto prípade bolo podaných množstvo žiadostí. Počet schválených žiadostí v celkovom množstve podaných zodpovedá necelým 28 %, čo je oproti úspešnosti v individuálnych projektoch blížiacich sa 85 % značný rozdiel. Pri prioritnej ose orientujúcej sa na zabezpečovanie ďalšieho vzdelávania, zas majú pomernú ale aj relatívnu výhodu grantové projekty. Tu sa individuálne projekty na prioritnej ose podieľajú len siedmymi percentami. I celková alokácia a množstvo projektov je v tejto ose obmedzenejšie, takže sa to s výhodami tej prvej moc porovnávať nedá.

Graf 6 Pomer projektových žiadostí k schváleným projektom v % (Vlastné spracovanie)

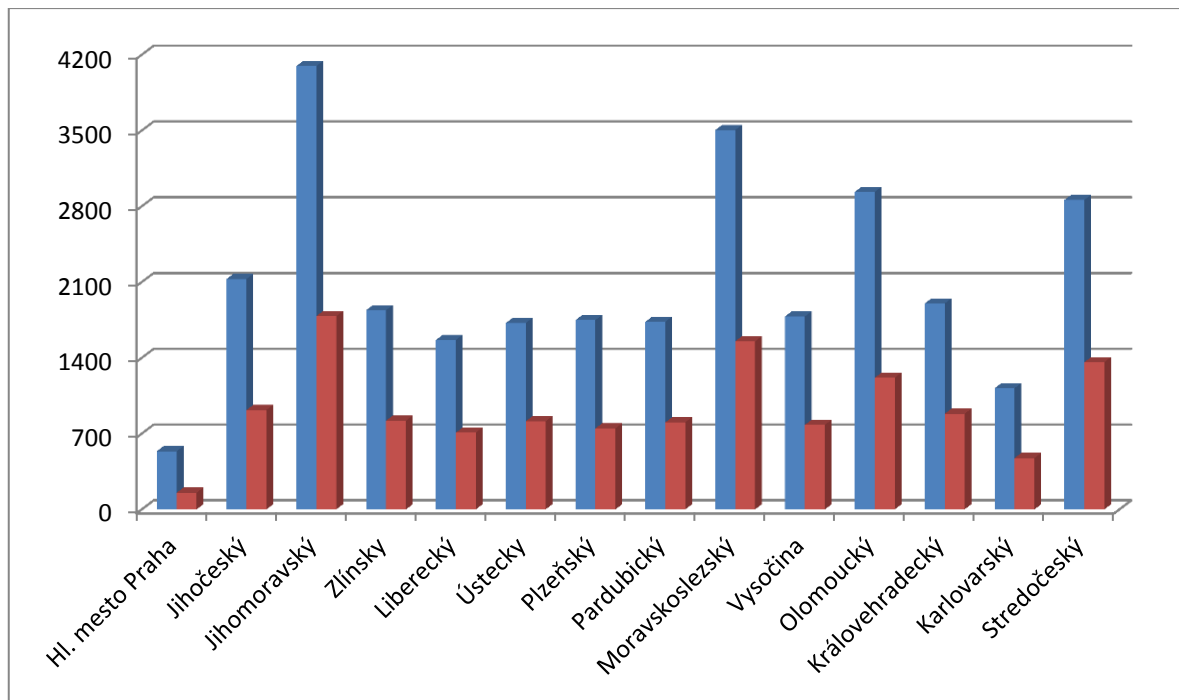
Úlohou predchádzajúceho grafu je ukázať, aké veľké percento podaných žiadostí sa premení na projekty s podpísanou zmlouvou. Toto číslo takisto ukazuje aj o akú prioritnú osu

bol najväčší záujem pri podávaní žiadostí. Týmto dávajú aj sami žiadatelia najavo, ktorú oblasť vzdelávania majú v úmysle najviac podporiť. Príčin môže byť viacero, môžu považovať súčasnú situáciu v danej oblasti za nevhodnú a nutnú nápravu, alebo v tejto oblasti vidia potenciál do budúcnosti. Keďže každá prioritná osa má určené množstvo alokovaných prostriedkov nedá sa vyhovieť všetkým príjemcom.

Pri prioritnej ose 3 množstvo podaných žiadostí značne presahuje počet schválených, čo poukazuje na veľký záujem realizovať projekty zamerané na ďalšie vzdelávanie. Jedná sa najmä o grantové projekty. Ako pri ose 1, tak aj 3 sa jedná približne o 28 % schválených projektov oproti podaným žiadostiam. Zatiaľ čo pri ose 1, počiatočného vzdelávania sa takmer 85 % podaných žiadostí pri individuálnych projektoch nakoniec stalo projektmi s podpísanou zmluvou. To u žiadateľov jasne poukazuje na uprednostňovanie grantových projektov pred individuálnymi, pravdepodobne aj preto, že je forma predkladania projektov pri globálnych grantoch zjednodušená. Táto situácia sa však neopakuje pri prioritnej ose 3. Žiadostí na individuálny projekt pre osu ďalšieho vzdelávania bolo podaných 497 a schválených len 75, čo odpovedá percentuálnemu podielu vo výške 15 %, ktorý je celkovo najhorším. Tento stav ešte viac podporuje stanovisko, že o prioritnú osu číslo 3 bol najväčší záujem, nie v celkovom počte odovzdaných žiadostí, ale v pomernom výpočte pre podané žiadosti a následne schválené projekty.

8 ANALÝZA PROJEKTOV PODĽA MIESTA REALIZÁCIE

Pôvodným úmyslom pri písaní tejto práce bolo zhodnotiť čerpanie finančných prostriedkov podľa krajov a miesta realizácie. Behom zaist'ovania materiálov nebolo možné nájsť ani pri prístupe k monitorovacím informačným systémom alokáciu na jednotlivé kraje a ich čerpanie.

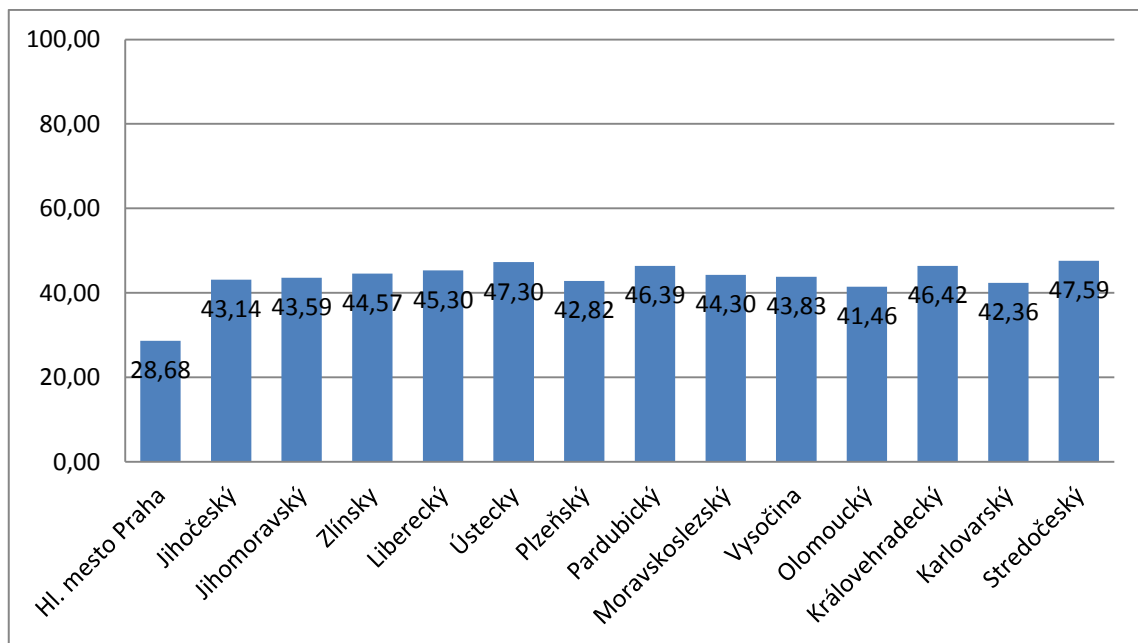
Graf 7 Množstvo projektových žiadostí a schválených projektov podľa krajov (Vlastné spracovanie)

Najviac projektových žiadostí ako je zrejme aj z grafu číslo 7 je evidovaných v Jihomoravskom kraji, v tomto kraji bolo aj najviac schválených projektov. Druhým krajom, ktorý podal najviac žiadostí je Moravskoslezský, následne Olomoucký a Stredočeský.

Jihomoravský aj Moravskoslezský kraj majú na svojom území po Prahe najväčšie mestá v Českej republike. Kraje tak celkovo vyčnievajú nad ostatnými aj čo sa množstva obyvateľstva týka, ale aj ich celkovým dominantným postavením a ekonomických i inovatívnych možnostiach. V oboch krajoch sú taktiež veľké univerzity, ktoré čerpajú veľa prostriedkov a práve v tomto operačnom programe ich môžu využívať vo svoj prospech a čerpanie v podobe niekoľkých projektov.. Praha ako región, ktorý nespadá pod cieľ Konvergencie je v tomto operačnom programe zaradená len okrajovo. Úplným protipólom k spomínaným krajom je kraj Karlovarský, v ktorom nie je žiadna vysoká škola a zaostáva aj čo sa inštitúcií ďalšieho vzdelávania týka. V Karlovarskom kraji je veľa zaostávajúcich regiónov, ktoré

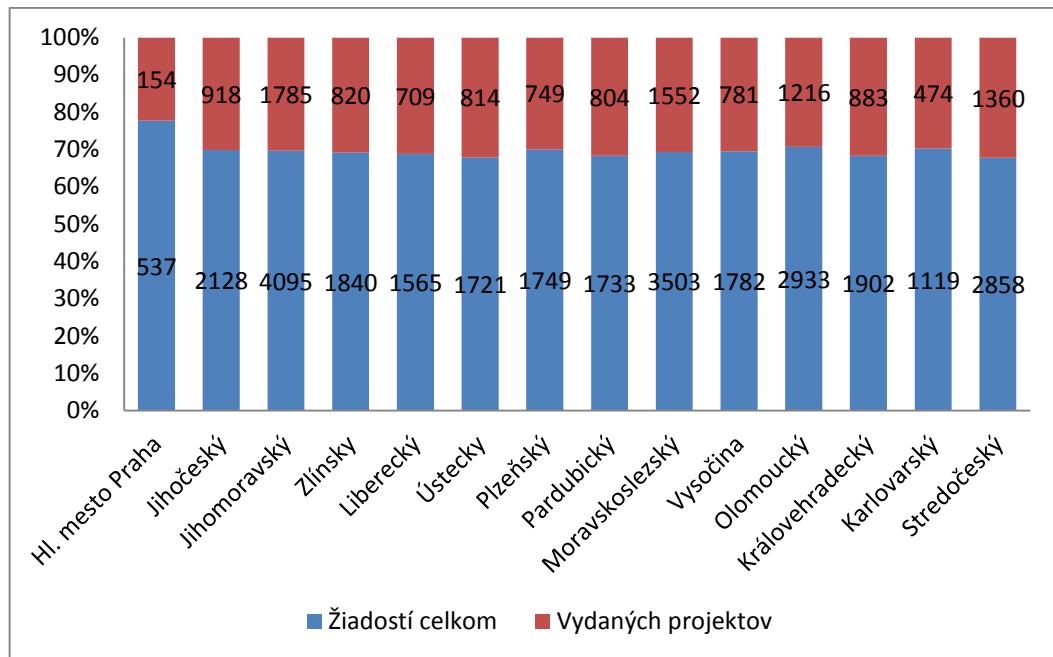
majú len obmedzené možnosti využitia prostriedkov z tohto operačného programu, skôr na počiatočné vzdelávanie a vzdelávanie pedagógov.

Celkový počet žiadostí v oblasti čerpania krajov je vyšší než bol evidovaný ten pri prioritných osách, aj z toho dôvodu, že niektoré projekty svojou realizáciou spadajú do oblasti viacerých krajov.

Graf 8 Percentuálny podiel schválených projektov voči množstvu podaných projektových žiadostí v % (Vlastné spracovanie)

Z grafu číslo 8 je jasné, že projekty s vydaným rozhodnutím vo všetkých krajoch majú približne rovnaký podiel na množstve podaných žiadostí. Žiadny z krajov z cieľa konvergenencie výrazne nevytrča, ani nezaostáva za inými krajoimi. Toto svedčí o dobrej a rovnomernej alokácii prostriedkov. Značné napredovanie Jihomoravského a Moravskoslezského kraja v počte projektov tu nie známe, čo znamená vyrovnanosť v možnostiach čerpania krajov a správny odhad pri výbere alokácii.

Graf 9 Číselné zobrazenie množstva žiadostí a schválených projektov (Vlastné spracovanie)

Posledný z grafov slúži len pre lepšiu orientáciu a porozumenie tých predchádzajúcich. Je možné z neho poznať množstvo podaných žiadostí, ktoré sú taktiež dané do pomeru k projektom schválených zmluvou. V Ústeckom kraji je evidovaných vcelku nízke množstvo žiadostí vzhľadom na počet obyvateľov, aj to, že má na svojom území univerzitu. Naopak veľa žiadostí je u Královehradeckého kraja, na čo môže mať dopad, aj to, že v roku 2013 bol kraj vyhodnotený ako tretie najlepšie miesto na život a kraj sa všeobecne snaží o čo najlepšiu implementáciu fondov EÚ na svojom území.

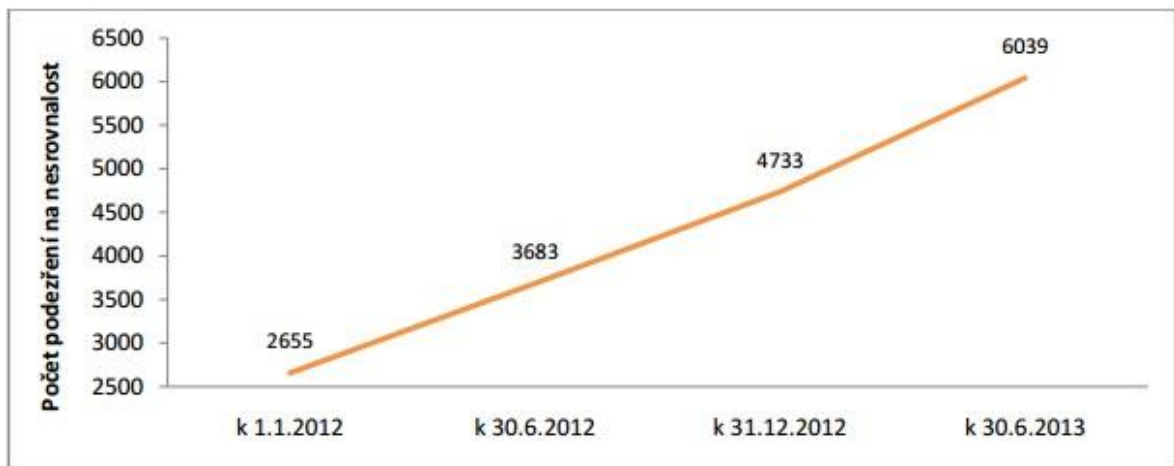
9 BARIÉRY ČERPANIA PROSTRIEDKOV A NÁVRH ZLEPŠENIA PRE BUDÚCE PROGRAMOVÉ OBDOBIE

Medzi najväčšie bariéry minulých období patrila náročnosť spracovanie projektovej žiadosti. Bola snaha vyriešiť tento problém cez elektronizáciu projektových žiadostí v systéme Benefit7. Táto aplikácia sama upozorňuje na nedostatočne vyplnené oblasti, či vynechané kroky, ktoré sú potrebné k úplnosti a možnosti finálne odovzdať žiadosť. Ďalej potrebné informácie dodávajú príručky pre žiadateľov. Stále je však nutné vyhradenie dostatku času na spracovanie žiadosti a na naplánovanie ekonomickej analýzy projektu. Veľké množstvo žiadateľov si však stále myslí, že spracovanie projektovej žiadosti je náročné a poveruje nimi vo veľkej väčšine odborníkov, alebo zvlášť vyberá pracovníkov, len na túto agendu. Ďalšie zjednodušenie predkladania projektových žiadostí už nie je príliš reálne, pretože nikdy nemôže prebiehať bez jasných podmienok a stanov, inak by nebola zaručená kvalita. Ak bude do budúcich období zaručené dobré vysvetlenie vyplňovania žiadostí so zreteľom na najdôležitejšie body, nemal by na základe skúseností z tohto obdobia byť s podávaním žiadostí problém.

Ministerstvo školstva a telovýchovy v oblasti zabezpečovania administratívnych kapacít pre Operačný program Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť dlho bojoval s nedostatkom pracovníkov a ich následným zahľtením. Aj toto bolo z časti dôvodom pre zlé začiatky čerpania v programe, ktoré sa potom ťažko doháňali. Aj na úrovni sprostredkujúcich subjektov dochádzalo k zahľteniu pracovníkov, ktorí taktiež potrebovali preškolenie a zaučenie v oblasti čerpania fondov. Dodnes nie je spoločná úprava pre kraje, na to, ktoré odbory sa majú venovať ktorým záležitostiam v čerpaní z fondov Európskej únie. Tieto záležitosti sú ponechané v rukách krajov, ktoré samy rozhodujú o pridelení agend v rámci úradu. Budúce obdobie by sa malo poučiť zo zmätkov, ktoré vznikali neočakávaným náporom administratívnej práce a včas zabezpečiť dostatočné množstvo pracovníkov.

Potluka tiež tvrdí, že hlavným problémom s projektmi financovanými z fondov EU je veľká administrácia. Navrhovanie cieľov projektu, prebíjanie sa cez byrokratické požiadavky a riešenie všetkých potvrdení, časových plánov, monitorovanie správ atd. je veľmi zaťažujúce pre žiadateľov a de facto to vytvára nutnosť nájmu dodatočných administratívnych pracovníkov. Tieto fakty zvyšujú personálne náklady firiem a firmy potom nie sú dostatočne motivované na skúšanie a využívanie možností, ktoré poskytujú projekty financované cez operačné programy, alebo iné fondy EU. (Potluka)

Ďalšou vecou, ktorá by mala byť v novom období upravená je jasné definovanie oborov, nielen na úrovni krajov, ale aj na úrovni ministerstva a to z toho dôvodu, aby sa zjednodušil celý administratívny proces, kedy je často ťažké dohľadať kam poslať žiadosť o platbu, kam konzultáciu nezrovnalosti, alebo hlásenie. Aby sa na ministerstve vedelo na ktorý odbor kraja sa majú obrátiť pri riešení konkrétnych problémov a naopak.

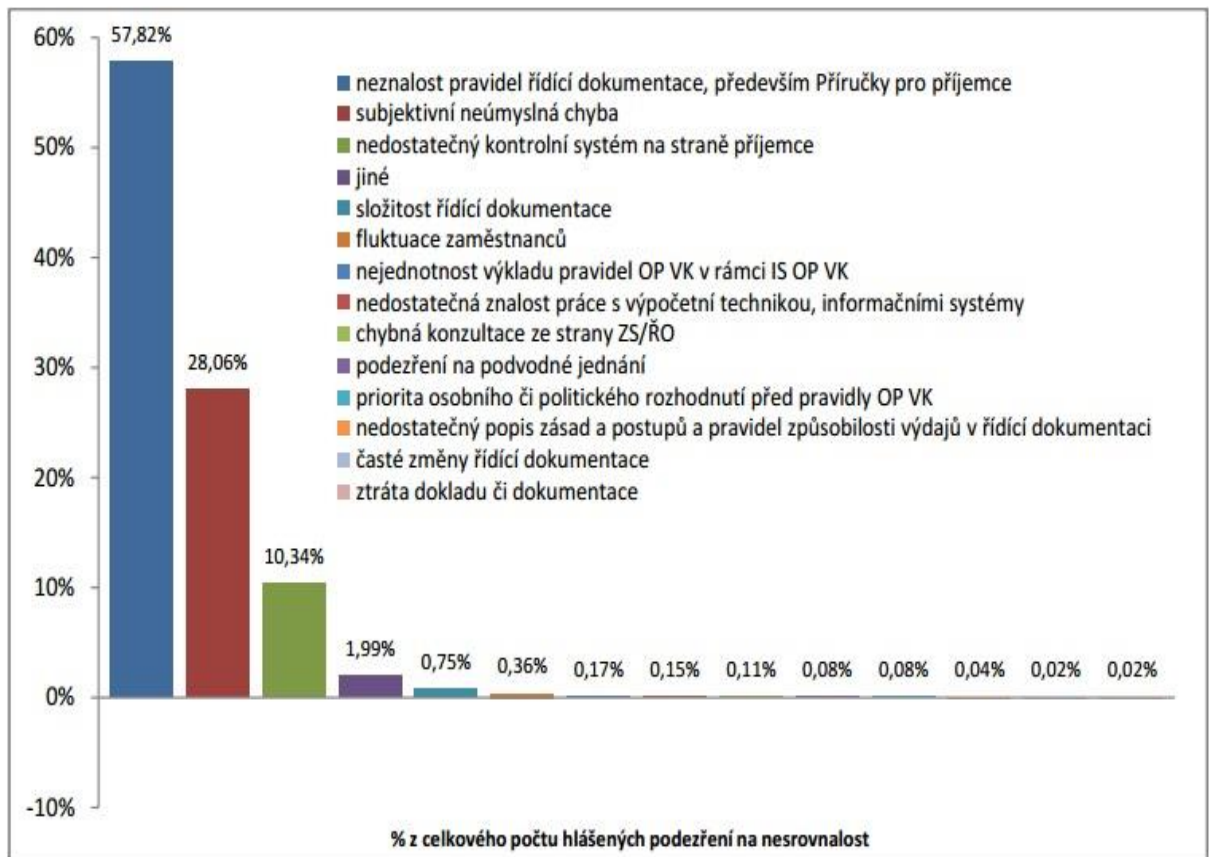

Graf 10 Vývoj počtu nezrovnalostí (OP VK In: Souhrnná zpráva nezrovnalostí 1. pol. 2013)

Celkový počet identifikovaných podozrení na nezrovnalosti k 30. 6. 2013 bol vo výške 6039. Čo znamená značný nárast oproti predchádzajúcim rokom, ale dôvodom môže byť aj najväčší počet súbežne prebiehajúcich projektov v tomto období. Nezrovnalosti sú najčastejšie odhaľované priamo kontrolným subjektom, ktorý spravuje projekt. Tie nezrovnalosti, ku ktorým sa neprizná príjemca sám, bývajú odhalené cez administratívnu kontrolu žiadostí o platbu a monitorovacích správ. Prehliadnuté, či nejednoznačné chyby následne odhalí verejnoprávna kontrola na mieste, kontrola auditných orgánov, alebo ostatných kontrolných orgánov, medzi ktoré spadá aj Európska komisia. Nárast vzniku nezrovnalostí súvisí aj s nálezmi Európskej komisie, ktorá často identifikovala za chybné aj skutočnosti, ktoré schválil RO. Ten následne musel nálezy zakomponovať do štruktúry dokumentov a ďalej podľa nich postupovať. Tak stávalo, že niektoré skutočnosti, ktoré boli v súlade s rozpočtom a príjemcom uhradené v dobrej viere, boli následne identifikované ako nezrovnalosti. (OP VK In: Souhrnná zpráva nezrovnalostí 1. pol. 2013)

Presnosť informácii by sa do budúceho obdobia mala zlepšiť aj v časti venovanej príručiekam a metodikám. Pojmy v nich často nie sú vysvetlené a môže tak vznikáť viac interpretácií, z ktorých môžu následne vznikáť komplikácie v podobe zmluvných sankcií. Mal by byť zaručený jednotný prístup k informáciám ako riešiť rôzne situácie jednotne.

Súhrnná správa nezrovnalostí OP VK v nasledujúcom grafe definuje hlavné príčiny vzniku nezrovnalostí v období od 1. 1. 2012 do 30. 6. 2013.

Graf 11 Příčiny vzniku nezrovnalostí (OP VK In: Souhrnná zpráva nesrovnalostí 1. pol. 2013)

Za najčastejšiu príčinu vzniku nezrovnalostí je v 57 % považovaná neznalosť pravidiel, kedy sa predovšetkým jedná o príručku pre príjemcov, ktorá definuje jednotlivé povinnosti. Druhou najčastejšou chybou vo výške 28 % je subjektívna neúmyselná chyba, ktorú inak chápeme ako mylnú platbu, spočívajúcu v mylnom využití finančných prostriedkov na nespôsobilé záležitosti, ale ich následné navrátenie na účet projektu. Treťou najčastejšou chybou je nedostatočný kontrolný systém na strane príjemcov. Ostatné kategórie nevykazujú veľký podiel na vzniku nezrovnalostí, preto by v budúcom období bolo potreba sa zamerať na eliminovanie prvých troch najväčších kategórií. V predchádzajúcich správach sa rozdelenie v príčinách vzniku nezrovnalostí líšilo len málo. Znalosti príjemcov by sa dali vylepšiť cez organizovanie viacerých seminárov pre príjemcov, s dôrazom na najčastejšie chyby. Cez väčšie venovanie sa vysvetleniu príručiek príjemcov by sa z časti dali vyriešiť aj nasledujúce dve chyby, kedy by si príjemcovia po upozornení mohli dávať väčší pozor na uskutočnené platby a venovali by väčšiu pozornosť kontrole.

ZÁVĚR

Na niekoľkých miestach v práci bola formulovaná veta o rastúcej dôležitosti regionálnej politiky, ktorej pravdivosť bola podporená najmä neustále sa zvyšujúcou sa alokáciou prostriedkov z rozpočtu únie práve na ciele kohéznej politiky (alebo politiky súdržnosti). Kohézná politika začal byť zaužívaným pojmom pre regionálnu politiku Európskej únie po jej reforme v 80. rokoch 20. storočia. Vtedy Európa začala pociťovať nutnosť spoločne riešiť rozdiely medzi regiónmi nielen naprieč kontinentom, ale aj v národných koncepciách. V každom štáte sa našli regióny s podobnými problémami a začali sa vytvárať spoločné nástroje pre riešenie týchto problémov. Najdôležitejším nástrojom na pomoc postihnutým regiónom sa stali štrukturálne fondy, ktoré sa používajú do dnešného dňa.

Vstupom do Európskej únie získala aj Česká republika možnosť využívania prostriedkov z týchto fondov. Nutnosťou bolo vytvorenie strategických dokumentov, ktoré by definovali použitie finančných prostriedkov na určité oblasti a regióny. Hlavným dokumentom Českej republiky pre oblasť čerpania z rozpočtu Európskej únie je Národný strategický referenčný rámec, v ňom sú zadefinované operačné programy v rámci ktorých sú predkladané projekty.

Cieľom tejto práce bolo zhodnotiť čerpanie jedného z operačných programov - Operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť (OP VK), ktorý je tematicky zameraný a dotýka sa celého územia Českej republiky, aj keď hlavného mesta Prahy len okrajovo. Operačný program mal byť zhodnotený z finančného a tematického a priestorového hľadiska. Ciele práce boli dosiahnuté len čiastočne. Aj napriek prístupu k informačným monitorovacím systémom, ktoré OP zabezpečujú sa nepodarilo presne zadefinovať priestorové hľadisko. Podklady pre finančnú analýzu alokácie prostriedkov na jednotlivé kraje sa nepodarilo nájsť. V oblasti priestorového hľadiska sa teda práca zamerala na počet schválených projektov na území krajov. Z tohto pohľadu bol OP VK zhodnotený ako dobre premyslený, pretože množstvo schválených žiadostí bolo u všetkých krajov približne rovnaké k pomeru k podaným žiadostiam. Čerpanie krajov zodpovedalo ich územnej veľkosti, množstvu obyvateľstva aj významnosti inštitúcií, ktoré majú na svojom území. Aj keď objem prostriedkov aj projektov bol pre každý kraj iný, v spoločnom hodnotení dosiahli podobných vyrovnaných výsledkov, čo svedčí už o spomínanej správnej alokácii.

Operačný program Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť sa hodnotil aj z pohľadu naplnenie prioritných ôs a ich alokácii. A aj keď z počiatku čelil problémom, hlavne vďaka

kapacitnej nepripravenosti, podarilo sa mu v schválených projektoch uplatniť celú alokáciu danú pre program. Keďže program bude fungovať minimálne do konca roku 2015, kedy musia byť ukončené posledné projekty, nie je zatiaľ možné podať jasné stanovisko k čerpaniu projektu, okrem toho, že má k splneniu alokácie dobre nasmerovaný.

Veľký záujem bol v OP VK preukázaný Globálnym grantom, v rámci ktorých bolo podaných najviac žiadostí. Dôvodom bola aj jednoduchšia štruktúra podávania projektovej žiadosti.

Posledným cieľom práce bolo navrhnúť možnosti zlepšenia čerpania pre podobne zamerané projekty v budúcom období. Za najväčšiu bariéru čerpania je považovaná prílišná administrácia, ktorá súvisí s podaním projektu a nepresné informácie a požiadavky. Preto by sa ďalšie programové obdobie malo v predstihu zamerať na zabezpečenie dostatočnej administratívnej kapacity, pokúsiť sa jasne definovať príručky a metodiky, tak aby nedochádzalo k chybným interpretáciám a zjednodušilo by to čerpanie pre príjemcov. Je predsa zámerom aby sa z prostriedkov, ktoré sú Českej republike poskytnuté vyčerpalo, čo najviac.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, 2010. Kohezní politika v širších souvislostech. Tlumačovice: Georg. ISBN 978-80-89401-19-2.

LEONARDI, Robert, 2005. Cohesion Policy in the European Union: The Building of Europe. Palgrave Macmillan, ISBN 978-1-4039-4955-4.

MAREK, Dan a Michael J BAUN. Česká republika a Evropská unie. Vyd. 1. Brno: Barrister & Principal, 2010, 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3.

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

MATOUŠKOVÁ, Z., HALUZKA, P., BRANDOVÁ, H.: Úvod do prostorové ekonomiky. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1992, 112 s. ISBN 807079-506-9)

POTLUKA, Oto, 2010. Impact of EU Cohesion Policy in Central Europe. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN 978-3-86583-541-3.

Stejskal, J. & Kovárník, J. 2009. Regionální politika a její nástroje. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-588-2.)

Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

Velká ekonomická encyklopedie. 2., rozš. vyd. Praha: Linde, 2002, 887 s. ISBN 8072013815.

WOKOUN, R. 2008. Regionální rozvoj: (výchozí podmínky regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

Elektornické zdroje

Česká národní banka, 2014. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_04.html

Český statistický úrad, 2008. Vymezení územních jednotek nuts v ČR. [online]. [cit.2014-04-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vymezeni_uzemnich_jednotek_nuts_v_cr_pro_potreby

EURACTIV, 2014 [online]. [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.euractiv.sk/polnohospodarstvo-rozvoj-vidieka>

EUROINFO, 2014. [online]. [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.euroinfo.gov.sk/270/agenda-2000/>

EUROPA, 2014a. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_singleact_cs.htm

EUROPA, 2014b. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_maastricht_cs.htm

EUROPA, 2014c. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details_new.cfm?gv_PAY=NO&gv_reg=ALL&gv_PGM=1265&LAN=19&gv_PER=2&gv_defL=7

EUROPA, 2014d. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_cs.cfm

EUROPARL, 2014. [online]. [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/sk/FTU_1.1.4.pdf

EUROSKOP, 2014a. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>

EUROSKOP, 2014b. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9017/sekce/cr-a-evropska-legislativa/>

EUROSKOP, 2014c. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu>

MMR, 2014a. Strategie regionálního rozvoje ČR, 2007–2013. [online]. [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>

MMR, 2014b. Regiony regionální politiky EU. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>

MMR 2014c. Iniciativy společenství [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi>

MMR, 2014d. Informace o fondech EU. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

MMR, 2014e. Horizontální témata. [online]. [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Horizontalni-priority>

MMR, 2014f. Operační programy. [online]. [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Operacni-programy>

MMR, 2014g. OP ŽP. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>

MMR, 2014h. IOP. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/IOP>

MMR, 2014ch. OP Doprava. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Doprava>

MMR, 2014i. OP LZZ. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>

MMR, 2014j. OP TP. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Technicka-pomoc>

MMR, 2014k. OP PI. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace>

MMR, 2014l. OP VK. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>

MMR, 2014m. OP Praha Adaptabilita. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Adaptabilita>

MMR, 2014n. OP Praha Konkurenceschopnost. [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Konkurenceschopnost>

MMR, 2014o. Programy 2007-2013[online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

MMR, 2014p. Finanční perspektiva 2007-2013. [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Dokumenty/Legislativa/Financni-perspektiva-2007-2013>

MMR, 2014q. Národní orgán pro koordinaci. [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci>

MMR, 2014r. MMZ 2013. [online]. [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1a7af95d-525c-4b88-94a1-bdcf6a3b02d7/MMZ_2013_12.pdf

OP VK, 2014. Tiskové zprávy. [online]. [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/redakce/index.php?xuser=817550606860583710&lanG=cs&slozka=9&xsekce=203903&clanek=226253>

OP VK. In: Výroční zpráva OP VK 2012. 2013. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/zadatel/zakladni-dokumenty/vyrocnizpravy-op-vk/>

OP VK. In: Rozhodnutí EK o schválení OP VK. 2013. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/zadatel/zakladni-dokumenty/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost/>

OP VK In: Souhrnná zpráva nesrovnalostí 1. pol. 2013. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/studie-a-analyzy/vysledky-analyzy-poctu-a-pricin-vzniku-podezreni-na-nesrovnalost-identifikovanych-v-op-vk-2.html>

REGIONÁLNÍ POLITIKA- INFOREGIO. [online]. [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details_new.cfm?gv_PAY=NO&gv_re g=ALL&gv_PGM=1265&LAN=19&gv_PER=2&gv_defL=7

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
EAGGF	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ES	Európske spoločenstvá
ESF	Európsky sociálny fond
ESUO	Európske spoločenstvo uhlia a oceli
Euroatom	Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
GG	Globálny grant
FIFG	Finančný nástroj na podporu rybolovu
HDP	Hrubý domáci produkt
HSS	Hospodárska a sociálna súdržnosť
MMR	Ministerstvo pre miestny rozvoj
MŠMT	Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy
NOK	Národný orgán pre koordináciu
NSRR	Národný strategický a referenčný rámec
NRP	Národný rozvojový plán
RPS	Rámec podpory spoločenstva
RO	Riadiaci orgán
OP	Operačný program
OP D	Operačný program Doprava
OP LZZ	Operačný program Ľudské zdroje a zamestnanosť

OP PI	Operačný program Podnikanie a inovácie
OP VaVPI	Operačný program Výskum a vývoj pre inovácie
OP VK	Operačný program Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť
OP TP	Operačný program Technická pomoc
OP ŽP	Operačný program Životné prostredie
PCO	Platobný a certifikačný orgán
ROP	Regionálny operačný program
SOZS	Strategické obecné zásady Spoločenstva

SEZNAM TABULEK

Tabuľka 1 Porovnanie cieľov regionálnej politiky za posledné tri obdobia (Úvod do regionálnych vied, 2008).....	17
Tabuľka 2 Podiel prioritných ôs a oblastí podpory na celkovej alokácii (MMR,2013r)	38
Tabuľka 3 Splnenie pravidla n+3/n+2 (MMR, 2014r)	44
Tabuľka 4 Alokácie podľa prioritných ôs (vlastné spracovanie).....	47

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Stav certifikovaných finančních prostředků v % (MMR, 2014r).....	45
Graf 2 Stav schválených projektů v % (MMR, 2014r).....	45
Graf 3 Celkové množství schválených projektů (Vlastné zpracování).....	48
Graf 4 Vzájemný poměr individuálních a grantových projektů při projektových žiadostiach (Vlastné zpracování).....	49
Graf 5 Vzájemný poměr individuálních a grantových projektů při schválených projektoch (Vlastné zpracování).....	49
Graf 6 Pomer projektových žiadostí k schváleným projektom v % (Vlastné spracovanie).....	50
Graf 7 Množstvo projektových žiadostí a schválených projektů podľa krajov (Vlastné zpracování).....	52
Graf 8 Percentuálny podiel schválených projektů voči množstvu podaných projektových žiadostí v % (Vlastné zpracování).....	53
Graf 9 Číselné zobrazenie množstva žiadostí a schválených projektů (Vlastné spracovanie).....	54
Graf 10 Vývoj počtu nezrovnalostí (OP VK In: Souhrnná zpráva nesrovnalostí 1. pol. 2013).....	56
Graf 11 Příčiny vzniku nezrovnalostí (OP VK In: Souhrnná zpráva nesrovnalostí 1. pol. 2013).....	57

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázok 1 Rozdelenie oblastí podľa cieľov (REGIONÁLNÍ POLITIKA- INFOREGIO, 2013)	20
Obrázok 2 Česká republika podľa regiónov NUTS 2 (MMR, 2014b)	28
Obrázok 3 Zaradenie operačných programov do štruktúry strategických dokumentov (MMR, 2014f)	29
Obrázok 4 Úrovně monitorovacího systému fondov EÚ (OP VK. In: Výročná správa OP VK 2012. 2013)	40
Obrázok 5 Schéma postupu pri schvaľovaní projektu	43